

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

**ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЇ МИТНИХ ПУНКТІВ ТА ПУНКТІВ ПРОПУСКУ
НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ
(НА ПРИКЛАДІ МІЖНАРОДНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО ПУНКТУ
ПРОПУСКУ «МАМАЛИГА-КРИВА»)**

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконав:

студент II курсу 210-М групи
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
ОП «Міжнародний туризм і
туроперейтинг»

Дмитро БЕЛІНСЬКИЙ

Керівник: доцент кафедри географії та
менеджменту туризму

Наталя АНДРУСЯК

До захисту допущено:

Протокол засідання кафедри № ____

від «__» _____ 2025 р.

Зав. кафедри _____ д. геогр. н., доцент Король О. Д.

Чернівці – 2025

АНОТАЦІЯ

Белінський Д.С. Вплив організації митних пунктів та пунктів пропуску на розвиток міжнародного туризму (на прикладі міжнародного автомобільного пункту пропуску «Мамалига-Крива»), Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2025.

У кваліфікаційній роботі досліджено роль та значення ефективної організації роботи митних пунктів як стратегічного фактору розвитку міжнародного туризму. Проаналізовано сучасний стан та пропускну здатність міжнародного автомобільного пункту пропуску (МАПП) «Мамалига-Крива», що розташований на українсько-молдовському кордоні.

Обґрунтовано необхідність впровадження інноваційних технологій (цифровізація митних процедур, система «єЧерга») та модернізації інфраструктури для підвищення комфорту туристів. Доведено, що оптимізація роботи пункту пропуску безпосередньо сприяє зростанню туристичного іміджу регіону та зміцненню міждержавних економічних зв'язків.

Ключові слова: міжнародний туризм, пункт пропуску, митний контроль, прикордонна інфраструктура.

ABSTRACT

Belinsky D.S. The influence of the organization of customs points and checkpoints on the development of international tourism (on the example of the international automobile checkpoint "Mamalyga-Kryva"), Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2025.

The qualification work examines the role and importance of the effective organization of the work of customs points as a strategic factor in the development of international tourism. The current state and throughput capacity of the international automobile checkpoint (MAPP) "Mamalyga-Kryva", located on the Ukrainian-Moldovan border, is analyzed.

The need for the implementation of innovative technologies (digitalization of customs procedures, the "e-Queue" system) and modernization of infrastructure to increase the comfort of tourists is substantiated. It is proven that optimizing the work of the checkpoint directly contributes to the growth of the tourist image of the region and the strengthening of interstate economic ties.

Keywords: international tourism, checkpoint, customs control, border infrastructure.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ПУНКТІВ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ.....	6
1.1. Ретроспективний аналіз, поняття, сутність і функції пунктів пропуску через державний кордон.....	6
Нормативно-правове забезпечення діяльності пунктів	17
1.2. пропуску.....	
1.3. Теоретичні підходи до оцінки впливу прикордонної інфраструктури на розвиток міжнародного туризму.....	20
1.4. Методологія оцінки діяльності пунктів пропуску.....	22
РОЗДІЛ II ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО ПУНКТУ ПРОПУСКУ МАМАЛИГА–КРИВА.....	27
2.1. Географічне положення та загальна характеристика пункту пропуску.....	27
2.2. Історія створення та етапи розвитку пункту пропуску.....	41
2.3. Організаційна структура та основні служби пункту пропуску.....	48
2.4. Інфраструктурне забезпечення та технічні засоби контролю.....	53
РОЗДІЛ III АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПУНКТУ ПРОПУСКУ МАМАЛИГА -КРИВА	63
3.1. Аналіз туристичних і транспортних потоків через ПП Мамалига–Крива.....	63
3.2. Вплив пропускної здатності та швидкості оформлення на туристичні потоки.....	72
3.3. Рівень сервісу та комфортності перебування туристів на пункті пропуску.....	75
3.4. SWOT-аналіз ПП Мамалига–Крива як елемента прикордонного туристичного середовища.....	79
ВИСНОВКИ	85
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Актуальність дослідження. Стрімкий розвиток міжнародного туризму є однією з домінант світової економіки та важливим чинником культурного обміну між країнами. Для України, що має значний туристичний потенціал та прагне інтеграції у європейський простір, ефективна організація прикордонного руху набуває стратегічного значення. Туристичні потоки безпосередньо залежать від швидкості, комфорту та прозорості перетину кордону, що покладає особливу відповідальність на митні пункти та пункти пропуску. Недосконалість прикордонних процедур, черги та корупційні ризики можуть суттєво гальмувати розвиток туризму, тоді як їх оптимізація та модернізація стають ключовими каталізаторами зростання.

Актуальність теми посилюється також необхідністю приведення вітчизняних стандартів прикордонного контролю у відповідність до міжнародних норм та вимог Європейського Союзу, особливо в контексті євроінтеграційних процесів та розвитку транскордонної співпраці.

Теоретичні та практичні аспекти митної справи, прикордонного контролю та їх впливу на економіку досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими [1-6, 10, 18, 29, 30].

Водночас, комплексний аналіз ролі саме організації прикордонних процесів у пунктах пропуску як самостійного чинника розвитку міжнародного туризму, а також детальний розгляд конкретного практичного прикладу, як-от Міжнародного автомобільного пункту пропуску (МАПП) Мамалига – Крива, залишається недостатньо вивченим і потребує додаткового наукового обґрунтування та систематизації.

Мета магістерської роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ролі та ефективності організації діяльності митних пунктів та пунктів пропуску для стимулювання розвитку міжнародного туризму.

Об’єкт дослідження: процес організації діяльності митних пунктів та пунктів пропуску.

Предмет дослідження: сукупність теоретико-методичних положень та практичних аспектів, що визначають роль організації митних пунктів та пунктів пропуску у розвитку міжнародного туризму, на прикладі МАПП Мамалига – Крива.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні **завдання**:

1. Визначити теоретичні засади та сутність впливу організації митних пунктів на розвиток міжнародного туризму.
2. Охарактеризувати міжнародний автомобільний пункт пропуску Мамалига–Крива.
3. Проаналізувати вплив організації митних пунктів на розвиток міжнародного туризму: аналіз на прикладі ПП Мамалига–Крива
4. Визначити напрями удосконалення організації пунктів пропуску для розвитку міжнародного туризму.

Структура кваліфікаційної роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, списку використаних джерел, додатку.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МИТНИХ ПУНКТІВ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Ретроспективний аналіз, поняття, сутність і функції пунктів пропуску через державний кордон.

Митна сфера була і досі залишається одним із основних векторів функціональності держави з точки зору забезпечення національної безпеки та економічних інтересів країни, її території.

Цілісність, безпека населення та розвиток зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Поставлені завдання є фундаментальними принципами розвитку країни, що призвели до негайної потреби у створенні національної митної системи.

З моменту проголошення незалежності Україна пережила різні етапи розвитку в контексті глобальних та національних проблем, які значною мірою вплинули на її сучасний стан. Так само, у митній сфері вплив численних зовнішніх та внутрішніх факторів був значним. Відбулися масштабні трансформації, що охоплюють кілька аспектів. В результаті, для створення комплексної та якісної композиції сучасного стану національної митної системи, пояснення існуючих проблем та потенційних рішень необхідно вивчити історію розвитку вітчизняних традицій. Це сприятиме визначенню переваг та недоліків різних етапів розвитку митної справи України.

Велика група вчених присвятила своє дослідження історії розвитку митної справи України, вони визначили шість різних етапів.

Етап I – докиївська епоха (V ст. до н. е. – VIII ст. н. е.);

Етап II – період Київської Русі та монголо-татарського режиму (XI–XVII ст.) [20].

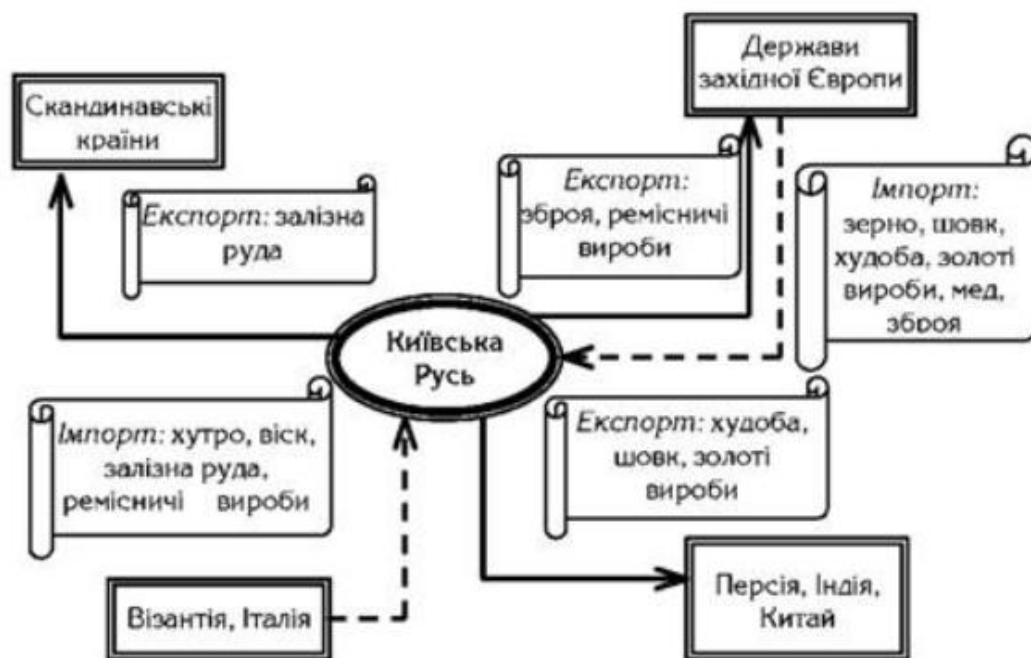

Рис. 1. Основні торгівельні напрямки Київської Русі

Етап III – період Запорізького козацтва – Гетьманщини (XVI ст. – перша половина XVI ст.);

Етап IV – період, протягом якого українська територія була прийнята до складу Російської імперії (кінець XVI ст. – початок XX ст.);

Рис. 2. Загальна схема митного округу

Митна та торгівельна інфраструктура в Україні в першій половині XVIII ст.

Етап V – період участі України у структурі країни СРСР (1917–1991);

Етап VI – період здобуття Україною незалежності та розвитку суверенної держави (1991–2018) [13].

Важливо зазначити, що в контексті реформування митної системи України як частини європейської інтеграції, найважливішим в історії розвитку митної справи є згаданий вище завершальний етап. Це передусім логічно, оскільки лише за цей час могла бути започаткована європейська складова розвитку України та уніфікація її митниці з європейськими принципами.

Перший етап розвитку національної митної системи в контексті суверенної держави пов'язаний зі створенням та функціонуванням Державного митного комітету України (1991-1996). Другий етап присвячений функціонуванню Державної митної служби України (1996-2012). Третій етап присвячений реорганізації Міністерства доходів і зборів України (2012-2014). Четвертий етап присвячений функціонуванню митних органів у структурі Міністерства доходів і зборів України (2014-дотепер). Документально підтверджено, що перший етап історії розвитку митної справи в Україні характеризувався суттєвими проблемами, пов'язаними з виходом країни зі складу СРСР, утворенням окремої держави та переходом вітчизняної економіки від бюрократичного стилю до ринкової моделі. Незважаючи на складні умови, цей період характеризувався першими позитивними кроками у розвитку системи національної культури на основі посилення її основних функцій. Другий етап призвів до значного підвищення якості організаційної структури управління митною справою та розширення міжнародного співробітництва в митній справі. Було визначено, що третій етап є критичним порогом, на якому національна митна система починає поступово підриватися в контексті об'єднання податкової та митної сфер. Четвертий етап був подібним до попереднього, але посилив невиправдану спрямованість фіскальної функції, не врахував функції безпеки, захисту, обслуговування, контролю та регулювання, а також бракувало міжнародного

співробітництва в митній справі. Ці тенденції є необґрунтованими в контексті європейської інтеграції та потребують вирішення новим п'ятим етапом розвитку митної системи України, який передбачатиме масштабну структурну та системну реформу митної сфери та її перехід від тривалого періоду стагнації до нового рівня розвитку.

Митна система України — це сукупність органів виконавчої влади, на чолі з Державною митною службою України (Держмитслужба), яка реалізує державну митну політику, захищає економічні інтереси країни через митний контроль та оформлення товарів, стягнення митних платежів, а також бореться з контрабандою та митними правопорушеннями, забезпечуючи функціонування митного регулювання на кордонах.

Пункти пропуску через державний кордон є складовими національної митної системи. Правова база та термінологія, що стосуються пунктів пропуску на державному кордоні, мають вирішальне значення для розуміння їхньої роботи та значення. Офіційні документи, такі як рішення керівних органів, визначають пункти пропуску як визначені місця, де регулюється та контролюється переміщення товарів, транспортних засобів та людей через митний кордон країни. Це регуляторне середовище допомагає забезпечити відповідність усіх перетинів національному законодавству, включаючи митні, імміграційні та безпекові протоколи. Крім того, концепція «реєстрації» на цих пунктах пропуску формує основу для дозвільних та обов'язкових процедур, необхідних для законного в'їзду або виїзду, підкреслюючи роль пунктів пропуску як регулюючого та захисного механізму для держави. Ці правові визначення не лише уточнюють термінологію, але й встановлюють параметри роботи пунктів пропуску на державному кордоні [23].

Історично розвиток пунктів пропуску на кордоні відображає як зміни в міжнародних відносинах, так і прогрес у практиці управління кордонами. З часом, зі зростанням торгівлі та подорожей, зростали також функції та складність пунктів пропуску, які еволюціонували від простих форпостів до

складних контрольних центрів, оснащених передовими технологіями та укомплектованих спеціалізованим персоналом. Розширення та модернізація цих пунктів пропуску були зумовлені необхідністю вирішення проблем безпеки, запобігання незаконному перетину кордонів та сприяння законному переміщенню через кордони. В результаті мережа пунктів пропуску через кордон стала більш розширеною та краще оснащеною для реагування на нові виклики, що ілюструє їхню динамічну роль у національних та регіональних системах безпеки.

Існує кілька типів пунктів пропуску через державний кордон, кожен з яких адаптований до конкретного способу транскордонного переміщення: наземного, повітряного та морського.

Наземні пункти пропуску зазвичай розташовані на автомобільних та залізничних переїздах вздовж національних кордонів, слугуючи основним інтерфейсом для руху транспортних засобів та пішоходів.

Повітряні пункти пропуску розташовані в міжнародних аеропортах, де вони керують потоком пасажирів та вантажів, що прибувають або відправляються повітряним шляхом.

Морські пункти пропуску, тим часом, встановлюються в портах, контролюючи в'їзд та виїзд суден, товарів та мандрівників водним шляхом. Кожен тип пункту пропуску розроблений для задоволення унікальних нормативних вимог та логістичних проблем, що виникають у відповідному виді транспорту, забезпечуючи комплексний контроль та спрощення у всіх пунктах в'їзду та виїзду [22].

В основі сутності пунктів пропуску на державному кордоні лежить фундаментальний принцип суверенітету та збереження територіальної цілісності. Ці пункти пропуску фізично розмежовують кордони країни, слугуючи офіційними воротами, що стверджують виключне право держави контролювати в'їзд та виїзд через свої кордони. Забезпечуючи суворий нагляд у цих пунктах, країна не лише підтримує свої юридичні та територіальні претензії, але й зміцнює повноваження свого уряду приймати

та забезпечувати виконання законів у межах своєї юрисдикції. Ця функція має вирішальне значення для встановлення легітимності державної влади та запобігання несанкціонованим вторгненням або порушенням національних кордонів, що є важливими компонентами міжнародних відносин та внутрішнього управління [21].

Ще одним ключовим виміром сутності пунктів пропуску на кордоні є їхня життєво важлива роль у забезпеченні національної безпеки. Пункти пропуску виступають першою лінією захисту від потенційних загроз, дозволяючи владі перевіряти осіб, товари та транспортні засоби на наявність контрабанди, незаконних речовин, зброї або осіб, що становлять інтерес. Завдяки ретельному моніторингу та інспекції прикордонні служби можуть зменшити ризики, пов'язані з тероризмом, організованою злочинністю, торгівлею людьми та контрабандою. Більше того, наявність контрольно-пропускних пунктів дозволяє затримувати та розслідувати підозрілих осіб у транзитних зонах, що ще більше зміцнює здатність країни реагувати на нові виклики безпеки.

Окрім захисних функцій, контрольно-пропускні пункти державного кордону відіграють важливу роль у сприянні легальному переміщенню людей і товарів, тим самим підтримуючи міжнародну торгівлю та транскордонне співробітництво. Ці контрольно-пропускні пункти забезпечують структуровані процеси митного оформлення, імміграційного контролю та перевірки документації, що разом забезпечує безперешкодний та законний транзит мандрівників і комерційних вантажів. Як результат, прикордонні контрольно-пропускні пункти допомагають збалансувати подвійні цілі забезпечення безпеки та економічної відкритості. Вони забезпечують дотримання національного законодавства та міжнародних угод, одночасно сприяючи законному обміну та стимулюючи економічне зростання [9]. До пунктів, що підкреслюють сприяючі функції, належать: - Перевірка проїзних та торговельних документів - Митні перевірки на предмет дотримання нормативних вимог - Ефективна обробка легальних

мандрівників і вантажів Ефективно керуючи цими процесами, контрольно-пропускні пункти значно сприяють інтеграції країни в регіональні та світові ринки.

Пункти пропуску через державний кордон слугують основними місцями імміграційного та митного контролю, забезпечуючи регулювання в'їзду та виїзду осіб, транспортних засобів та товарів відповідно до національного законодавства та міжнародних угод. У цих пунктах пропуску органи влади перевіряють особи пасажирів, візи та проїзні документи, а митники оглядають вантажі, багаж та транспортні засоби на предмет дотримання обмежень на імпорту та експорту. Створення спеціальних зон митного контролю в пунктах пропуску додатково дозволяє систематично обробляти товари, оптимізувати перевірки та сприяти ефективній обробці легальних перевезень через кордони [10]. Такий структурований підхід не лише підтримує впорядкований потік пасажирів та товарів, але й забезпечує цілісність державних кордонів.

Ключовою регуляторною функцією пунктів пропуску через державний кордон є забезпечення дотримання правил імпорту та експорту, які мають вирішальне значення для підтримки економічних інтересів та дотримання міжнародних торговельних угод. Шляхом категоризації товарів та моніторингу того, які предмети дозволено в'їжджати або виїжджати з країни, прикордонники допомагають запобігти несанкціонованому переміщенню обмежених або заборонених предметів. Наприклад, дані про категорії товарів, дозволених через конкретні пункти пропуску, та робочий стан цих пунктів інформують як торговців, так і посадовців про чинну правову базу [20]. Цей механізм забезпечення дотримання законодавства гарантує законність торговельної діяльності, одночасно підтримуючи фінансову та безпекові цілі держави.

Ще одним важливим обов'язком прикордонних контрольно-пропускних пунктів є запобігання незаконній діяльності, такій як контрабанда та торгівля людьми, які загрожують національній безпеці та громадській безпеці.

Завдяки ретельним перевіркам та міжвідомчій співпраці персонал контрольно-пропускних пунктів виявляє та стримує спроби переміщення контрабанди, наркотиків та інших незаконних товарів через кордон. Зокрема, контрольно-пропускні пункти обладнані спеціалізованими зонами для прямого перетину кордону та кількома рівнями контролю, включаючи прикордонний, митний та інші види правоохоронних органів [13]. Такий комплексний підхід не лише запобігає організованій злочинності, але й дозволяє органам влади швидко реагувати на нові загрози, тим самим зміцнюючи верховенство права на кордонах.

Перевірка документів та особи є основною адміністративною процедурою на пунктах пропуску через державний кордон, що гарантує, що всі особи, які перетинають кордон, проходять ретельну перевірку уповноваженими особами. Цей процес включає перевірку проїзних документів, таких як паспорти, візи та дозволи, для підтвердження особи та права на перевезення мандрівників, причому посадові особи державної безпеки або прикордонної охорони відіграють центральну роль у цій процедурі [13]. Значення цього кроку подвійне: він допомагає підтримувати національну безпеку, запобігаючи в'їзду неавторизованих осіб, та сприяє безперешкодному законному переміщенню осіб через кордон. Крім того, кожна особа без винятку зобов'язана пройти цей контроль, який ретельно дотримується в межах чітко розмежованих зон митного контролю [14]. Надаючи пріоритет перевірці документів та особи, пункти пропуску через кордон слугують критичним фільтром у захисті цілісності державних кордонів.

Процеси перевірки та скринінгу на пунктах пропуску через державний кордон розроблені для виявлення заборонених предметів, запобігання занесенню інфекційних захворювань та захисту здоров'я та безпеки населення. Ці операційні процедури виходять за рамки звичайних перевірок документів, охоплюючи перевірку транспортних засобів, вантажів та особистих речей спеціалізованим персоналом, оснащеним передовими

технологіями скринінгу [15]. Примітно, що контрольно-пропускні пункти також відповідають за виявлення мандрівників, які хворі або підозрюються у перенесенні міжнародно значущих інфекційних захворювань, тим самим відіграючи ключову роль у національній та міжнародній безпеці охорони здоров'я [16]. Багаторівневий характер цих перевірок гарантує дотримання як законодавчих норм, так і стандартів безпеки, що сприяє загальній ефективності управління кордонами.

Координація між органами прикордонного контролю є важливим операційним аспектом, що забезпечує безперебійне виконання адміністративних та безпекових процедур на контрольно-пропускних пунктах. Цей спільний підхід передбачає тісну взаємодію між різними державними органами, такими як митниця, державна безпека та органи боротьби з захворюваннями, кожен з яких має різні, але взаємодоповнюючі ролі [17]. Ефективна координація досягається за допомогою встановлених правових рамок та процедурних рекомендацій, які визначають обов'язки та юрисдикцію кожного органу, таким чином мінімізуючи дублювання та прогалини у правозастосуванні. Така міжвідомча співпраця підвищує здатність контрольно-пропускних пунктів державного кордону оперативно реагувати на нові загрози, ефективно керувати транскордонними потоками та підтримувати верховенство права.

Сучасні пункти пропуску через державний кордон значною мірою залежать від складних систем спостереження та моніторингу для забезпечення як безпеки, так і ефективності управління кордонами. Ці системи включають комбінацію камер високої чіткості, датчиків руху та платформ моніторингу в режимі реального часу, які дозволяють органам влади оперативно виявляти несанкціоновані переміщення та потенційні загрози. Розгортання таких технологій дозволяє прикордонникам швидко реагувати на інциденти та здійснювати всебічний нагляд за всією діяльністю в зоні пропускного пункту. Крім того, інтеграція технологій спостереження з органами та службами контролю покращує координацію та сприяє єдиному

підходу до безпеки кордонів, що є важливим для безперешкодного перетину осіб, транспортних засобів та вантажів через державний кордон [18].

Фізична інфраструктура та споруди на пунктах пропуску через державний кордон розроблені для підтримки операційної ефективності, одночасно обслуговуючи значні обсяги транскордонного трафіку. Ці споруди зазвичай включають смуги огляду, адміністративні будівлі, зони очікування та спеціалізовані зони перевірки як для осіб, так і для транспортних засобів. Кожен компонент відіграє життєво важливу роль у загальній функціональності пункту пропуску, забезпечуючи ефективне проведення прикордонного контролю, митних та інших регуляторних процесів. Добре організована фізична інфраструктура також допомагає мінімізувати затори та оптимізувати потік транспорту, що має вирішальне значення для підтримки порядку та безпеки на жвавих переходах [19].

Інтеграція передових технологій, таких як системи біометричної ідентифікації та взаємопов'язані бази даних, змінила операційний ландшафт пунктів пропуску на державному кордоні. Біометричні рішення, включаючи розпізнавання відбитків пальців та обличчя, дозволяють швидко та надійно перевіряти особи мандрівників, зменшуючи ризик підробки документів. Крім того, централізовані бази даних дозволяють миттєво зіставляти інформацію про мандрівників зі списками спостереження та міжнародними сповіщеннями безпеки. Впровадження цих технологій не лише посилює заходи безпеки, але й прискорює час обробки, сприяючи більш ефективному та безпечному перетину кордону для всіх зацікавлених сторін [3].

Однією з основних проблем, з якими стикаються пункти пропуску на державному кордоні, є необхідність боротьби з транснаціональними загрозами та транскордонною злочинністю. Ці пункти пропуску слугують критичними точками для огляду транспортних засобів, перевірки особи та забезпечення дотримання законодавчих вимог, таких як наявність належних страхових полісів та документів для в'їзду або виїзду[20]. Ефективні процедури спостереження та регулювання на пунктах пропуску допомагають

виявляти незаконну діяльність, таку як контрабанда, торгівля людьми та несанкціоноване переміщення, тим самим сприяючи національній та міжнародній безпеці. У цьому контексті роль пунктів пропуску не обмежується плановими перевітками, а поширюється на підтримку пильності щодо дедалі складніших злочинних операцій, які використовують вразливості кордонів.

Керування великими обсягами мандрівників та товарів створює значне навантаження на операційну спроможність та ефективність пунктів пропуску на державному кордоні. Упорядкований прохід транспортних засобів та товарів зазвичай регулюється послідовністю прибуття, при цьому митний контроль має пріоритет для забезпечення дотримання законодавства. Однак, величезна кількість мандрівників та комерційних вантажів може призвести до заторів, затримок та логістичних проблем. Ключові фактори, що сприяють цим викликам, включають: - Обмежена пропускна здатність пунктів пропуску - Недостатня фізична інфраструктура та обладнання - Недостатні фінансові ресурси для модернізації та розширення Такі проблеми вимагають постійного вдосконалення інфраструктури та процедурної ефективності для підтримки безперервного та безпечного перетину кордону [22].

Адаптація до міжнародних угод та сприяння транскордонній співпраці – це ще одна тенденція, що розвивається, яка впливає на роботу пунктів пропуску на державному кордоні. Процедури відкриття, закриття або тимчасового призупинення роботи пунктів пропуску регулюються національними органами влади, часто відповідно до міжнародних зобов'язань та двосторонніх або багатосторонніх договорів [23]. Ці угоди можуть вимагати гармонізованих процедур, обміну даними та скоординованого реагування на надзвичайні ситуації або зміни в політиці. Як результат, пункти пропуску на державному кордоні повинні залишатися гнучкими та оперативними, регулярно оновлюючи свої протоколи, щоб відповідати змінним міжнародним стандартам та спільним заходам безпеки.

1.2. Нормативно-правове забезпечення діяльності пунктів пропуску

Національне законодавство формує основу діяльності контрольно-пропускних пунктів, забезпечуючи структуровану основу через ключові закони та нормативні акти, що регулюють їх функціонування. Ці правові документи зазвичай визначають статус контрольно-пропускних пунктів як юридичних осіб, окреслюють їхні операційні стандарти та уточнюють умови, за яких вони повинні створюватися та обслуговуватися [1]. Наприклад, нормативні акти можуть встановлювати вимоги щодо покращення та управління автомагістралями, пов'язаними з контрольно-пропускними пунктами, а також необхідну документацію та процедури для проїзду транспортних засобів та осіб [2]. На практиці таке законодавство забезпечує прозору та послідовну роботу контрольно-пропускних пунктів з чіткими рекомендаціями, що підтримують ефективне управління кордонами та безпеку.

Різним державним установам відведені різні ролі та обов'язки відповідно до національної правової бази для забезпечення ефективного функціонування контрольно-пропускних пунктів. Кабінет Міністрів, органи прикордонного контролю, транспортні та митні органи, а також місцеві адміністрації відіграють ключову роль у нагляді, забезпеченні дотримання та оновленні операційних протоколів [3]. Ці установи відповідають за: - Виконання зобов'язань, прав та відповідальності, викладених у нормативних актах - Координацію дій між собою для підтримки безпеки та порядку на контрольно-пропускних пунктах - Контроль за дотриманням стандартів безпеки, особливо для перевезення небезпечних вантажів Розмежовуючи ці ролі, законодавство сприяє міжвідомчій співпраці та підзвітності, що є важливим для безперебійного функціонування контрольно-пропускних пунктів.

Оновлення та внесення змін до правової бази, що регулює контрольно-пропускні пункти, – це динамічний процес, призначений для

вирішення нових викликів та змінних операційних вимог. Правові процедури внесення змін до законів зазвичай включають пропозиції відповідних міністерств, розгляд законодавчими комітетами та затвердження виконавчими органами, такими як Кабінет Міністрів [4]. Цей процес гарантує, що застарілі нормативні акти будуть визнані недійсними та замінені оновленими положеннями, що відображають поточні потреби [5]. Отже, здатність переглядати та вдосконалювати правові акти має вирішальне значення для підтримки актуальності та ефективності роботи контрольно-пропускних пунктів у відповідь на зміну обставин.

Міжнародні протоколи прикордонного контролю відіграють вирішальну роль у формуванні нормативно-правової бази діяльності контрольно-пропускних пунктів, забезпечуючи відповідність національних процедур встановленим світовим стандартам. Ці протоколи, які включають керівні принципи щодо законного застосування примусового повернення, управління прикордонними режимами та функціонування контрольно-пропускних пунктів, розроблені для гармонізації практики в різних країнах та сприяння безпечному та ефективному управлінню кордонами [3]. Дотримуючись таких протоколів, країни можуть забезпечити не лише ефективність своїх прикордонних операцій, але й відповідність міжнародним нормам прав людини та вимогам безпеки. Крім того, ці стандарти створюють основу для прозорості та підзвітності в процедурах контрольно-пропускних пунктів, сприяючи взаємній довірі між сусідніми державами та міжнародними партнерами.

Інтеграція двосторонніх та багатосторонніх договорів значно посилює правову підтримку діяльності контрольно-пропускних пунктів, встановлюючи чіткі механізми співпраці для управління транскордонним рухом. Такі договори можуть охоплювати широкий спектр питань, від спільних проектів, спрямованих на модернізацію інфраструктури контрольно-пропускних пунктів, до угод про спільну відповідальність контрольних органів [6]. Ключові моменти, які зазвичай розглядаються в цих

договорах, включають: - Стандартизацію процедур інспекції та документування - Спільні ініціативи щодо навчання та обміну інформацією - Скоординоване реагування на загрози безпеці та надзвичайні ситуації Ці спільні рамки дозволяють країнам ефективніше вирішувати спільні виклики, створюючи єдиний підхід, який зменшує правову неоднозначність та спрощує перетин кордону для подорожуючих та товарів [7].

Глобальні організації мають значний вплив на розробку та впровадження правил щодо пунктів пропуску, надаючи авторитетні рекомендації та сприяючи впровадженню передового досвіду. Такі організації, як Європейський Союз та Рада Європи, сприяють регуляторним угодам та стандартам, які держави-члени заохочуються – або в деяких випадках зобов'язані – інтегрувати у свої національні правові системи [8]. Як результат, країни, які прагнуть тісніших зв'язків з такими організаціями, часто переглядають власне законодавство, щоб відповідати зовнішнім вимогам, що призводить до покращення сумісності та більшої узгодженості в управлінні кордонами в різних регіонах. Цей вплив не лише формує технічні та операційні аспекти пунктів пропуску, але й сприяє ширшій правовій гармонізації, підтримуючи інтеграцію національних систем у глобальне регуляторне середовище.

1.3. Теоретичні підходи до оцінки впливу прикордонної інфраструктури на розвиток міжнародного туризму

Моделі витрат і вигод є основоположними для оцінки впливу інвестицій у прикордонну інфраструктуру на розвиток міжнародного туризму, оскільки вони систематично зважують очікувані вигоди та пов'язані з ними витрати. Ці моделі допомагають політикам та зацікавленим сторонам визначити економічну доцільність інфраструктурних проектів шляхом кількісної оцінки таких факторів, як збільшення кількості туристів, вищі доходи від туризму та покращення регіональної доступності. Призначаючи

грошові значення як прямим, так і непрямим наслідкам таких інвестицій, включаючи створення робочих місць, покращення державних послуг та збільшення надходжень в іноземній валюті, аналіз витрат і вигод забезпечує чіткі показники для прийняття рішень. Використання цього підходу гарантує ефективний розподіл ресурсів, максимізуючи позитивні результати як для місцевих громад, так і для економіки в цілому [1].

Теорії сприяння та трансакційних витрат пропонують цінне розуміння механізмів, за допомогою яких прикордонна інфраструктура впливає на туристичні потоки. Теорія сприяння стверджує, що спрощення процедур перетину кордону та покращення інфраструктури можуть значно підвищити привабливість місця призначення, скоротивши час подорожі та адміністративні перешкоди. Тим часом теорія трансакційних витрат підкреслює важливість мінімізації витрат, пов'язаних зі збором інформації, дотриманням вимог та безпекою як для туристів, так і для постачальників послуг.

Коли інвестиції в прикордонну інфраструктуру узгоджуються з цими теоріями, вони можуть призвести до:

1. Скорочення часу очікування на митних та імміграційних контрольно-пропускних пунктах;
2. Спрощення візових та в'їзних процесів;
3. Зменшення невизначеності та сприйнятого ризику для міжнародних мандрівників. Ці покращення працюють разом, щоб знизити загальні транзакційні витрати, пов'язані з транскордонним туризмом, тим самим сприяючи більшому переміщенню людей та стимулюючи економічну активність у приймаючих регіонах [2].

Теорії регіонального економічного розвитку особливо актуальні при аналізі впливу прикордонної інфраструктури на прикордонні райони, оскільки вони підкреслюють, як покращене сполучення може стимулювати зростання та інтеграцію. Ці теорії припускають, що стратегічні інвестиції в інфраструктуру не лише сприяють припливу туристів, але й сприяють

ширшому розвитку прикордонних регіонів, сприяючи транскордонній співпраці, торгівлі та культурному обміну. Покращена інфраструктура підтримує формування динамічних місцевих економік, заохочує створення спільних підприємств та сприяє обміну ресурсами між сусідніми країнами. З часом ці процеси можуть допомогти прикордонним районам подолати історичні недоліки, повніше інтегруватися в регіональні та міжнародні ринки та досягти сталого економічного розвитку [3].

1.4. Методологія оцінки діяльності пунктів пропуску

Ключові показники ефективності (KPI) є основоположними для оцінки ефективності роботи контрольно-пропускних пунктів, оскільки вони надають вимірювані значення, що відображають ефективність та результативність ключових видів діяльності, що управляються в організації або в конкретному операційному контексті [Ключові показники ефективності в логістиці <https://log.logcluster.org/uk/klyuchovi-pokaznyky-efektyvnosti-kpi-v-lohistytsi>]. Чітко визначаючи KPI, організації можуть зосередити свої зусилля з оцінки ефективності на критичних результатах, таких як пропускна здатність, точність, час реагування та дотримання встановлених протоколів. Ці показники пропонують структурований підхід до оцінки ефективності, забезпечуючи систематичний моніторинг та покращення всіх відповідних аспектів роботи контрольно-пропускних пунктів, де це необхідно. Чітко сформульований набір KPI дозволяє особам, що приймають рішення, визначати сильні сторони та напрямки розвитку, тим самим підтримуючи постійне вдосконалення операційної діяльності.

Під час оцінки ефективності роботи контрольно-пропускних пунктів важливо розрізняти кількісні та якісні методи оцінки, оскільки кожен з них пропонує унікальне розуміння операційної ефективності [2]. Кількісна оцінка спирається на числові дані та об'єктивні показники, такі як кількість транспортних засобів, оброблених за годину, або відсоток успішних

перевірок. На відміну від цього, якісна оцінка враховує нечислові аспекти, такі як професіоналізм персоналу, ефективність комунікації та дотримання етичних стандартів. Використання обох методів дозволяє організаціям отримати повну картину ефективності роботи контрольно-пропускних пунктів. Наприклад, хоча кількісні дані можуть виявляти вузькі місця, якісний зворотний зв'язок може забезпечити контекст і запропонувати практичні покращення.

Актуальність контекстуальних факторів в оцінці ефективності не можна переоцінити, оскільки на роботу контрольно-пропускних пунктів часто впливають зовнішні та внутрішні змінні, унікальні для кожної ситуації[3]. Такі фактори, як географічне розташування, обсяг трафіку, рівень загроз та наявні ресурси, відіграють значну роль у формуванні результатів ефективності. Визнання цих контекстуальних елементів гарантує, що контрольні показники КРІ залишатимуться реалістичними та значущими. Під час оцінки ефективності роботи контрольно-пропускних пунктів організації повинні враховувати: - Конкретне операційне середовище та його виклики - Обмеження ресурсів та технологічні можливості - Характер і частоту загроз безпеці - Соціально-економічні та культурні фактори, що впливають на взаємодію на контрольно-пропускних пунктах Враховуючи ці контекстуальні виміри, оцінки ефективності стають точнішими, практичнішими та узгодженими з реальними операційними вимогами.

Вибір та розгортання інструментів моніторингу є основоположними для ефективного збору даних на контрольно-пропускних пунктах, оскільки ці інструменти забезпечують основу для надійного та систематичного збору інформації. На практиці органи влади можуть обрати комбінацію цифрових датчиків, камер спостереження, автоматичних зчитувачів номерних знаків та спеціалізованого програмного забезпечення для відстеження потоку транспортних засобів та осіб через контрольно-пропускні пункти [4]. Ці технологічні рішення не тільки сприяють моніторингу в режимі реального часу, але й дозволяють збирати детальні дані для подальшого аналізу.

Інтегруючи такі інструменти, управління контрольно-пропускними пунктами може забезпечити послідовний запис даних та легкий доступ до них для оцінки ефективності та звітності.

Методи вибірки та запису даних відіграють не менш важливу роль у цілісності оцінки ефективності, оскільки вони визначають репрезентативність та надійність зібраних даних. Можна використовувати різні підходи, такі як випадкова вибірка, стратифікована вибірка та безперервний моніторинг, кожен з яких має свої переваги залежно від операційного контексту [5]. Щоб забезпечити ретельність збору даних, менеджери контрольних пунктів можуть вжити таких заходів: - Визначити чіткі інтервали вибірки (наприклад, щогодини, щодня або на основі подій) - Використовувати стандартизовані шаблони запису даних - Використовувати як ручні, так і автоматизовані системи запису Ці методи допомагають мінімізувати систематичну помилку вибірки та покращити обсяг і якість інформації, що використовується для подальшого аналізу.

Забезпечення точності та узгодженості вимірювань є критичним аспектом методологій оцінки ефективності, оскільки будь-які розбіжності можуть підірвати довіру до всього процесу оцінювання. Стандартизовані протоколи та регулярне калібрування моніторингового обладнання є важливими для підтримки точності записаних даних [6]. Крім того, для виявлення та виправлення невідповідностей можна впроваджувати методи перехресної перевірки, такі як періодичні аудити та тріангуляція даних. Дотримуючись цих заходів забезпечення якості, адміністратори контрольних пунктів можуть підтримувати надійність своїх оцінок ефективності та сприяти більшій довірі між зацікавленими сторонами.

Статистичний аналіз зібраних даних формує основу оцінки ефективності контрольних пунктів, надаючи кількісні дані, необхідні для формулювання змістовних висновків. Цей процес часто включає використання описової статистики для узагальнення ключових показників ефективності, таких як середній час обробки, пропускна здатність та частота

інцидентів, а також висновкової статистики для виявлення тенденцій та взаємозв'язків у наборі даних. Наприклад, аналітики можуть обчислювати середні значення, медіани та стандартні відхилення для вимірювання центральних тенденцій та мінливості або застосовувати методи кореляції та регресії для вивчення впливу різних факторів на ефективність контрольних пунктів. Використовуючи ці статистичні методи, особи, що приймають рішення, можуть краще зрозуміти операційні закономірності та виявити аномалії, які потребують подальшого дослідження, що зрештою сприяє обґрунтованим покращенням управління контрольними пунктами [7].

Порівняння з встановленими стандартами є критичним кроком в оцінці ефективності контрольних пунктів, що дозволяє організаціям контекстуалізувати свої результати та ставити реалістичні цілі. Це включає порівняння спостережуваних показників з національними або міжнародними нормами, передовими галузевими практиками або нормативними вимогами, щоб визначити, чи поточні операції відповідають очікуваним рівням, перевищують їх або не дотягують до них. Ключові аспекти бенчмаркінгу включають: - Визначення відповідних контрольних показників ефективності на основі подібних середовищ контрольних точок або нормативних вимог - Систематичне вимірювання поточної ефективності порівняно з цими контрольними показниками - Виявлення суттєвих прогалин, які можуть свідчити про низьку ефективність або можливості для операційного покращення Завдяки цьому структурованому порівнянню організації отримують уявлення про те, де знаходяться їхні контрольні точки порівняно з аналогами та стандартами, що є важливим для стратегічного планування та розподілу ресурсів [8].

Визначення сильних і слабких сторін, а також областей для покращення є центральним для інтерпретації результатів оцінювання, часто керуючись такими методологіями, як SWOT-аналіз. Цей підхід сприяє комплексній оцінці шляхом категоризації внутрішніх можливостей та недоліків, а також зовнішніх можливостей та загроз, які впливають на роботу

контрольних точок. Систематично переглядаючи результати оцінювання, команди можуть визначити:

1. Високопродуктивні процеси або технології, які слід підтримувати або розширювати.
2. Операційні вузькі місця або недоліки, що потребують негайної уваги.
3. Нові тенденції або ризики, які можуть вплинути на майбутню ефективність.

Такий цілеспрямований аналіз гарантує, що зусилля з покращення ґрунтуються на даних та узгоджуються з пріоритетами організації, сприяючи культурі постійного покращення ефективності контрольних точок [9].

РОЗДІЛ II

ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНОГО АВТОМОБІЛЬНОГО ПУНКТУ ПРОПУСКУ МАМАЛИГА–КРИВА

2.1. Географічне положення та загальна характеристика пункту пропуску

Стратегічне географічне положення контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива

Контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива стратегічно розташований на кордоні між Україною та Молдовою, слугуючи критично важливим пунктом розмежування для переміщення людей і товарів між двома країнами (рис.3). Його розміщення не є випадковим; радше, це результат цілеспрямованого планування для сприяння транскордонній співпраці та забезпечення ефективного управління кордонами. Контрольно-пропускний пункт діє як офіційний шлюз, дотримуючись встановлених правил і відіграючи життєво важливу роль у ширшій системі безпеки державного кордону. Таким чином, це розташування є важливим як для національних, так і для регіональних інтересів, відображаючи геополітичні та економічні пріоритети України та Молдови.

Окрім розташування на кордоні, контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива має перевагу завдяки близькості до великих міст і ключових транспортних шляхів, що підвищує його логістичне значення. Контрольно-пропускний пункт розташований поблизу життєво важливих дорожніх мереж, які безпосередньо з'єднують його з регіональними вузлами, що робить його бажаним маршрутом як для комерційних, так і для пасажирських перевезень. Наступні фактори підкреслюють його вигідне розташування: - Прямий доступ до автомагістралей, що з'єднують важливі міські центри як в Україні, так і в Молдові - Інтеграція з регіональними транспортними коридорами, що сприяє торгівлі та подорожам - Ефективне сполучення з

іншими контрольно-пропускними пунктами та прикордонними переходами. Ця близькість гарантує, що контрольно-пропускний пункт не лише задовольняє місцеві потреби, але й відіграє певну роль у ширшій транспортній інфраструктурі регіону.

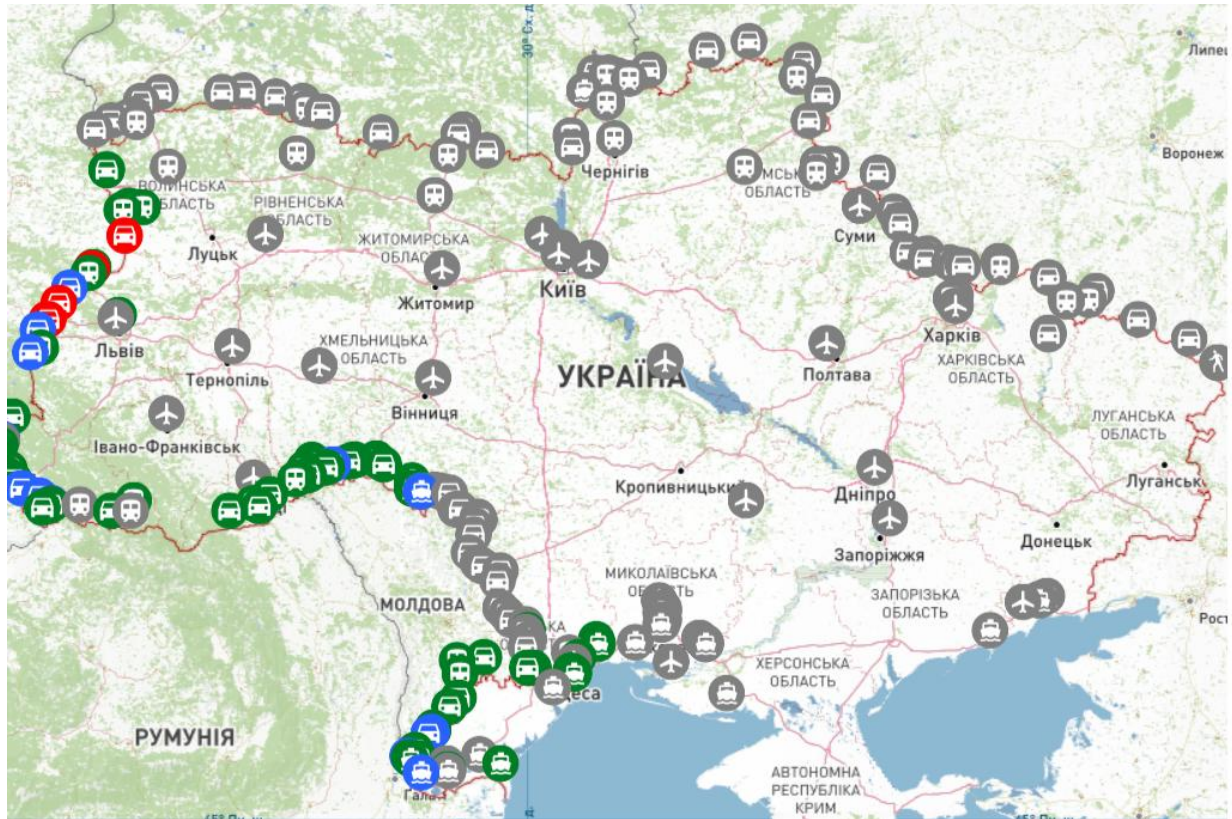

Рис. 3. Фрагмент картосхеми «Пункти пропуску через державний корудон України».

У межах регіональної прикордонної мережі контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива має значне значення як вузол, що підтримує рух товарів, людей та послуг. Його роль виходить за рамки простого прикордонного контролю; він діє як каталізатор економічної та соціальної взаємодії між сусідніми країнами. Функція контрольно-пропускного пункту як частини більшої системи прикордонних переходів сприяє розвитку транскордонного співробітництва та регіональної стабільності. Як результат, контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива є невід'ємною частиною

підтримки потоку легального руху та сприяння позитивним відносинам у прикордонному регіоні.

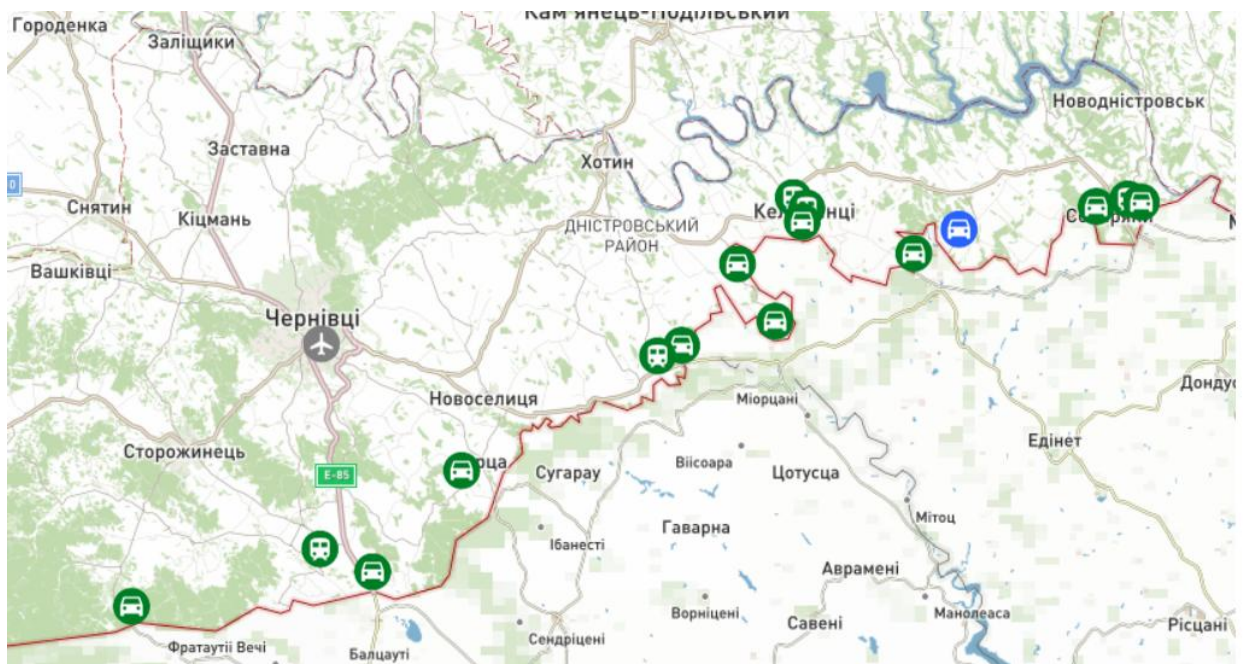

Рис. 4. Фрагмент картосхеми «Пункт пропуску через державний кордон Мамалига-Крива».

Топографія та ландшафт навколо контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива визначаються пологими хвилястими поверхнями, типовими для Чернівецької області, де домінують пагорби та родючі рівнини. Ця місцевість, розташована в Новоселицькому районі, вирає від свого стратегічного розташування в перехідній зоні між передгір'ями Карпат та рівнинними просторами, що простягаються до Молдови. Земля характеризується продуктивними сільськогосподарськими полями, невеликими лісами та мережею незначних водотоків, які впливають на місцеве землекористування та структуру розселення. Такий рельєф не лише сприяє транспортуванню та зв'язку, але й підтримує змішану сільськогосподарську економіку, роблячи регіон доступним та економічно значущим для транскордонної діяльності [5].

На кліматичні умови на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива впливає його географічне розташування на південному заході України, де переважають помірно-континентальні кліматичні умови. Це означає, що в цьому районі помірно тепле літо та відносно м'яка зима з рівномірним розподілом опадів протягом року. Взаємодія атмосферних процесів, близькість до гірських хребтів та відсутність суттєвих перешкод для повітряних мас формують клімат, сприятливий як для сільського господарства, так і для цілорічних операцій на кордоні. Така кліматична стабільність є перевагою для підтримки стабільних транспортних та логістичних функцій через кордон[6].

Природні ресурси та навколишнє середовище контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива сприяють життєздатності та потенціалу розвитку регіону. Родючі ґрунти підтримують міцне сільськогосподарське виробництво, а наявність малих річок та лісових ділянок збагачує місцеве біорізноманіття та забезпечує екосистемні послуги. Навколишня територія також відома своїми земельними ресурсами, які є невід'ємною частиною як місцевих засобів до існування, так і ширшої економічної діяльності, такої як торгівля та транспорт. Ці природні ресурси, у поєднанні з розташуванням контрольно-пропускного пункту, допомагають пояснити економічну важливість регіону в контексті транскордонного зв'язку та регіонального співробітництва[7].

Задіяні адміністративні юрисдикції

Контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива розташований у Чернівецькій області України, зокрема в Новоселицькому районі, який відіграє значну роль в управлінні прикордонними операціями та сприянні транскордонному руху [5]. Ця адміністративна зона відповідає за нагляд за інфраструктурою, безпекою та митними процесами контрольно-пропускного пункту, що є вирішальним для ефективного прикордонного контролю. Контрольно-пропускний пункт також підпадає під юрисдикцію митного поста «Кельменці», що входить до складу Чернівецької регіональної митниці,

забезпечуючи постійне дотримання як регуляторних, так і операційних стандартів. Українська сторона тісно координує свої дії з національними агентствами для вирішення логістичних, безпекових та адміністративних проблем, що виникають у цьому життєво важливому прикордонному регіоні.

З молдавської сторони контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива розташований у районі, що межує з Україною, а молдавські митні та прикордонні органи відповідають за управління потоком товарів та людей [8]. Ці місцеві агентства працюють відповідно до національних норм, сприяючи митному оформленню, імміграційним перевіркам та іншим процедурам, пов'язаним з кордоном. Молдовська адміністрація забезпечує відповідність інфраструктури та персоналу на контрольно-пропускному пункті міжнародним стандартам, підтримуючи як національну безпеку, так і сприяння легальному транскордонному обміну. Таке місцеве управління є важливим для підтримки порядку та ефективності на молдовському боці кордону.

На контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива між Україною та Молдовою існують ефективні механізми двосторонньої співпраці, що забезпечує безперебійний та безпечний перетин кордону [8]. Регулярні зустрічі між українськими та молдовськими митниками проводяться для вирішення операційних проблем, синхронізації процедур та сприяння обміну інформацією. Ці механізми допомагають: - Гармонізувати митні та безпекові протоколи - Координувати впровадження нових технологій - Швидко вирішувати суперечки або непорозуміння - Підвищувати ефективність прикордонних перевірок Така співпраця є життєво важливою для забезпечення ефективної роботи контрольно-пропускного пункту, захисту інтересів обох країн, а також сприяння законній торгівлі та подорожам.

Інфраструктура на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива оснащений комплексними митними та імміграційними спорудами, призначеними для управління значним транскордонним потоком між Україною та Молдовою.

Ці споруди включають спеціально відведені зони для митного оформлення, паспортного контролю та огляду транспортних засобів, що забезпечує дотримання як українських, так і молдовських норм[9]. Контрольно-пропускний пункт стратегічно розташований за адресою вулиця Головна, 228 у селі Мамалига, функціонуючи як критично важливий пункт для легального транзиту та торгівлі. Сучасні адміністративні офіси та технологічна інфраструктура додатково підтримують ефективну обробку пасажирів та товарів, що дозволяє спростити процедури документування та безпеки. Ця надійна структура не лише сприяє легальному перетину кордону, але й виступає як передова оборона від незаконної діяльності, що відповідає зростаючій стурбованості щодо незаконної торгівлі в регіоні.

Рис. 5. Контрольно-пропускний пункт «Мамалига-Крива».

Транспортне та дорожнє сполучення на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива є ключовими для його ролі як головного транзитного вузла в регіоні. Контрольно-пропускний пункт служить основним маршрутом для автомобільного руху, з'єднуючи кілька населених пунктів по обидва боки кордону[10]. Ключовими особливостями транспортної інфраструктури є добре доглянуті під'їзні дороги, виділені смуги для

пасажирських та комерційних транспортних засобів, а також системи управління дорожнім рухом для ефективного управління піковими потоками. Ці дорожні сполучення є невід'ємною частиною підтримки торгівлі та мобільності, пов'язуючи контрольно-пропускний пункт із ширшими національними та міжнародними транспортними коридорами. Інфраструктура також передбачає майбутні оновлення, що відображає постійну важливість контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива для регіонального розвитку та транскордонного співробітництва.

Системи безпеки та моніторингу на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива є сучасними та багатограними, призначеними для підтримки цілісності кордону та забезпечення громадської безпеки. Об'єкт обладнано камерами спостереження, автоматичними бар'єрами та контрольованими пунктами в'їзду для моніторингу та регулювання руху через кордон[11]. Крім того, по всьому контрольно-пропускному пункту розміщені співробітники служби безпеки, які працюють разом з електронними системами моніторингу для виявлення та запобігання несанкціонованим перетинам кордону або спробам контрабанди. Інтеграція цих технологій з правоохоронними органами на місцях забезпечує багаторівневий підхід до безпеки, що дозволяє швидко реагувати на потенційні загрози, одночасно підтримуючи безперебійний потік законних пасажирів та товарів. Цей акцент на інфраструктурі безпеки підкреслює стратегічне значення контрольно-пропускного пункту для захисту як українських, так і молдовських інтересів.

Доступність та транспортні сполучення

Контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива стратегічно розташований вздовж важливих дорожніх мереж, що покращує його доступність як з України, так і з Молдови. Розташований поблизу села Мамалига в Дністровському районі Чернівецької області, контрольно-пропускний пункт з'єднаний з автомагістраллю Н10 з українського боку та автомагістраллю М14 з молдовського боку, слугуючи життєво важливою

артерією для транскордонного автомобільного руху[12]. Ці добре доглянуті автомагістралі сприяють ефективному пересуванню як пасажирських, так і вантажних транспортних засобів, що робить контрольно-пропускний пункт важливим воротом для регіональних та міжнародних автомобільних перевезень. Окрім прямого доступу до автомагістралей, контрольно-пропускний пункт чітко позначений показниками та доступний з основних регіональних центрів, що сприяє його ролі ключового транзитного пункту між двома країнами.

Громадський транспорт ще більше покращує доступність контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива, дозволяючи мандрівникам без особистого транспорту ефективно діставатися кордону. Регулярні автобусні рейси здійснюють рейси з сусідніх міст і селищ, пропонуючи зручне сполучення для пасажирів, які прямують до або з контрольно-пропускного пункту [13]. Ці рейси розраховані на потреби пасажирів, торговців та туристів, що робить перетин кордону доступнішим для ширшого сегмента населення. Хоча приватні таксі також широко доступні, наявність організованого громадського транспорту гарантує, що пункт пропуску обслуговує не лише комерційні інтереси, а й потреби місцевих жителів та відвідувачів у мобільності.

Вантажна та логістична інфраструктура в Мамалізі-Крива є надійною, що підтримує функцію пункту пропуску як важливого митного вузла на кордоні між Україною та Молдовою. Виділені смуги руху та споруди для вантажних транспортних засобів оптимізують процес митного оформлення, мінімізуючи затримки та забезпечуючи стабільний потік товарів[9]. Пункт пропуску обладнаний для обробки значного обсягу вантажопотоку, з інфраструктурою, яка включає спеціально відведені зони огляду, безпечно паркування та передові системи моніторингу. Така структура є важливою для підтримки торговельно-економічного співробітництва між Україною та Молдовою, оскільки забезпечує надійну пропускну здатність як для

експорту, так і для імпорту. Інтеграція сучасних логістичних рішень у пункті пропуску підкреслює його важливість у регіональних ланцюгах поставок.

Економічне значення контрольно-пропускного пункту

Контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива відіграє ключову роль у транскордонній торгівлі, сприяючи переміщенню товарів та послуг між Україною та Молдовою. Його стратегічне розташування на головному автомобільному та залізничному коридорі посилює його функцію ключового транзитного пункту як для пасажирських, так і для вантажних перевезень, забезпечуючи ефективний потік товарів через національні кордони [4]. Цей контрольно-пропускний пункт не лише прискорює митні процедури, але й підтримує інтеграцію регіональних ринків, сприяючи ширшому процесу економічної співпраці між сусідніми країнами.

Економічний вплив контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива значно поширюється на місцеві громади по обидва боки кордону. Забезпечуючи прямий доступ до зовнішніх ринків, контрольно-пропускний пункт стимулює місцеву економіку шляхом збільшення комерційної активності, створення робочих місць та покращення інфраструктури [14]. Основні переваги включають: - Збільшення роздрібної торгівлі та секторів послуг завдяки збільшенню обсягів транскордонних мандрівників - Розширені можливості для місцевих виробників експортувати товари - Стимулювання попиту на логістичні, складські та транспортні послуги В результаті, контрольно-пропускний пункт діє як економічний двигун, сприяючи зростанню та покращуючи рівень життя мешканців навколишніх районів.

Окрім ширшого економічного впливу, пункт пропуску «Мамалига-Крива» відіграє важливу роль у підтримці регіонального бізнесу, особливо тих, хто займається транскордонним співробітництвом. Наявність як автомобільного, так і залізничного сполучення на пункті пропуску дозволяє підприємствам оптимізувати свої ланцюги поставок, зменшувати транспортні витрати та отримувати доступ до нових партнерських мереж [4]. Ця

інфраструктура не лише стимулює існуючі підприємства до розширення, але й приваблює нові інвестиції до регіону, зміцнюючи статус пункту пропуску як каталізатора сталого економічного розвитку.

Соціально-культурні характеристики прикордонної зони

Демографічні показники громад навколо контрольно-пропускового пункту Мамалига-Крива формуються їхньою близькістю до кордону, що призводить до унікального поєднання етнічних груп та культурного походження. Ці громади часто включають як українців, так і молдаван, а також групи меншин, що відображає довгу історію переміщення населення в регіоні[15]. Віковий розподіл є відносно збалансованим, причому як молодші люди шукають можливостей у транскордонній торгівлі, так і старші жителі зберігають традиційний спосіб життя. Щільність населення, як правило, вища поблизу транспортних шляхів та ключових економічних вузлів, що ще більше підкреслює вплив контрольно-пропускового пункту на місцеві моделі розселення.

Транскордонна культурна взаємодія є визначальною рисою прикордонної зони Мамалига-Крива, з частим обміном між українськими та молдовськими жителями. Цій взаємодії сприяють спільні мови, сімейні зв'язки та спільний історичний досвід[16]. Регулярні транскордонні ринки, фестивалі та спільні громадські заходи сприяють духу співпраці та порозуміння. Така взаємодія не лише зміцнює соціальні зв'язки, але й сприяє розвитку самобутньої регіональної ідентичності, яка поєднує елементи обох культур.

Місцеві традиції поблизу контрольно-пропускового пункту Мамалига-Крива глибоко залежать від близькості до кордону, що призводить до формування різноманітного та динамічного культурного ландшафту. Мешканці святкують свята та фестивалі, що поєднують звичаї як України, так і Молдови, часто адаптуючи традиційні практики, щоб відобразити реалії життя на кордоні[16]. Наприклад, кулінарні традиції поєднують рецепти та інгредієнти з обох сторін, тоді як народна музика та танцювальні виступи

часто підкреслюють спільні теми та мотиви. Ці змішані традиції свідчать про тривалий вплив кордону на соціальну та культурну структуру регіону.

Заходи безпеки та прикордонного контролю

Митні процедури та правила на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива розроблені для забезпечення як ефективного переміщення через кордон, так і суворого дотримання законодавства щодо товарів і пасажирів. Контрольно-пропускний пункт працює в рамках інтегрованої системи управління кордонами України, яка гармонізує митні протоколи з міжнародними стандартами та сприяє співпраці з молдовською владою[11]. У цьому місці транспортні засоби та вантажі проходять багаторівневу систему інспекції, що включає перевірку документації, фізичний огляд та контроль на основі ризиків. Ці заходи допомагають запобігти контрабанді, забезпечити стягнення мит та підтримувати законне переміщення товарів і людей. Зокрема, митний пост обладнаний для обробки різних типів вантажів, від комерційних відправлень до особистих транспортних засобів, що відображає універсальність, необхідну для ефективного перетину кордону[17].

Сучасні технології безпеки кордонів відіграють важливу роль у підтримці цілісності контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Передові системи спостереження, такі як камери відеоспостереження (CCTV), розпізнавання номерних знаків та біометрична ідентифікація, інтегровані в інфраструктуру контрольно-пропускного пункту для виявлення та запобігання незаконній діяльності[7]. Ці технологічні рішення стратегічно впроваджуються для підвищення ефективності та точності операцій прикордонного контролю. Наприклад, біометричні сканери пришвидшують процес ідентифікації мандрівників, а автоматизовані системи огляду транспортних засобів дозволяють проводити швидкий та ненав'язливий скринінг. Впровадження цих технологій не лише посилює безпеку, але й мінімізує затримки, забезпечуючи більш плавний потік законного трафіку через кордон.

Спільні операції з безпеки між Україною та Молдовою є наріжним каменем ефективного управління кордоном у Мамалізі-Крива. Дві країни тісно координують свої дії для вирішення спільних загроз безпеці, таких як торгівля людьми, нелегальна міграція та транскордонна злочинність[11]. Завдяки регулярному обміну інформацією, спільним патрулям та узгодженим протоколам реагування обидві сторони можуть швидко виявляти інциденти та реагувати на них. Ключові моменти співпраці включають: - Скоординовані прикордонні патрулі для моніторингу вразливих районів. - Обмін розвідувальними даними про осіб з високим рівнем ризику та контрабанду. - Синхронізовані процедури реагування на надзвичайні ситуації. Такі спільні зусилля не лише підвищують загальну безпеку, але й сприяють взаємній довірі та оперативній синергії між українськими та молдовськими прикордонними органами.

Екологічні міркування

Зусилля щодо захисту довкілля на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива стали центральним пунктом для влади та місцевих зацікавлених сторін, враховуючи його розташування поблизу чутливих екологічних зон та спільних водних ресурсів. Ініціативи включають впровадження протоколів управління відходами, регулярний моніторинг якості повітря та ґрунту, а також створення буферних зон для зменшення забруднення від збільшення руху транспортних засобів. Крім того, триває співпраця з природоохоронними органами для навчання як персоналу, так і мандрівників найкращим практикам мінімізації екологічного сліду. Ці заходи розроблені не лише для дотримання національних та міжнародних норм, але й для сприяння культурі екологічного піклування серед усіх користувачів кордону[18].

Щоденні операції на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива неминуче впливають на навколишню місцеву екологію, викликаючи занепокоєння щодо порушення середовища існування, шумового забруднення та впровадження інвазивних видів. Наприклад, рух важких

транспортних засобів та регулярна присутність великих скупчень людей можуть турбувати місцеву дику природу та сприяти деградації природних середовищ існування. Крім того, інфраструктура контрольно-пропускного пункту, така як асфальтоване покриття та освітлення, може змінювати схеми стоку води та впливати на місцеву флору та фауну. Хоча контрольно-пропускний пункт є важливим з міркувань безпеки та економіки, балансування операційної ефективності та збереження екологічної ситуації залишається постійним викликом[15].

Управління транскордонними екологічними проблемами в Мамалізі-Кривій вимагає співпраці між Україною та Молдовою, оскільки багато екологічних питань, таких як забруднення річок чи якість повітря, не визнають політичних кордонів. Для вирішення цих спільних проблем були створені спільні комісії та двосторонні угоди, зосереджені на гармонізації стандартів контролю забруднення, протоколів реагування на надзвичайні ситуації та сталого управління ресурсами. Ключові пріоритети включають: - Скоординований моніторинг транскордонних водних об'єктів - Спільні навчання з надзвичайних ситуацій на випадок розливу хімічних речовин або інцидентів з небезпечними матеріалами - Регулярний обмін екологічними даними та передовим досвідом Ці спільні зусилля допомагають забезпечити, щоб захист навколишнього середовища залишався спільною відповідальністю, а обидві країни могли ефективно реагувати на нові екологічні загрози[19].

Виклики та можливості розвитку

Контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива стикається з низкою логістичних та адміністративних проблем, що впливають з його стратегічного розташування на українсько-молдовському кордоні. Ключовими перешкодами є координація між різними митними та прикордонними органами, що може призвести до затримок та процедурних перешкод. Ці проблеми посилюються застарілою інфраструктурою та обмеженою технологічною інтеграцією, що ускладнює ефективне управління

зростаючим обсягом транскордонного трафіку. Крім того, складні адміністративні процедури та регуляторні невідповідності часто перешкоджають безперебійному транзиту товарів та людей. Оскільки такі прикордонні пункти, як Мамалига-Крива, набувають дедалі більшого значення в сучасному геополітичному кліматі, вирішення цих проблем має вирішальне значення для забезпечення безпечних та ефективних операцій на кордоні [20].

Визнаючи необхідність покращення, на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива постійно реалізуються плани модернізації та потенційного розширення. Запропоновані ініціативи зосереджені на модернізації фізичної інфраструктури, впровадженні передових інформаційно-технологічних систем та оптимізації митних процедур. Очікується, що ці зусилля з модернізації підвищать операційну ефективність, скоротять час очікування та сприятимуть кращому управлінню ризиками. Крім того, розглядаються інвестиції в більш екологічні та ресурсоефективні технології для мінімізації впливу діяльності контрольно-пропускних пунктів на навколишнє середовище. Головна мета полягає в перетворенні контрольно-пропускного пункту на більш надійний та сталий центр для транскордонного руху та торгівлі [15].

Контрольний пункт Мамалига-Крива також відкриває значні можливості для посилення співпраці та регіонального зростання. Сприяючи тіснішій співпраці між українською та молдовською органами влади, контрольно-пропускний пункт може слугувати моделлю ефективного управління транскордонним рухом. Ця співпраця не лише сприятиме безперебійному транзиту, але й сприятиме спільним ініціативам у таких сферах, як безпека, розвиток інфраструктури та захист навколишнього середовища. Стратегічне розташування контрольно-пропускного пункту в поєднанні з потенціалом для розширення торгівлі та мобільності підкреслює його роль як каталізатора регіональної економічної інтеграції та розвитку. Завдяки скоординованим зусиллям та спільному баченню обидві країни

можуть використовувати потенціал контрольно-пропускного пункту для стимулювання взаємного зростання та процвітання [16].

2.2. Історія створення та етапи розвитку пункту пропуску

Ранні визначення кордонів у регіоні Мамалига-Крива відіграли ключову роль у формуванні його регіонального значення, особливо враховуючи те, що цей район знаходився на перехресті історично спірних територій. На визначення кордонів часто впливали зміни імперій та договорів, які не лише позначали політичні кордони, а й впливали на повсякденне життя місцевих жителів. З часом стратегічне положення регіону сприяло як адміністративному контролю, так і слугувало воротами для культурного обміну. Ця історична спадщина заклала основу для подальшого розвитку прикордонної інфраструктури та співпраці, створивши умови для розвитку ролі регіону в транскордонних відносинах [1].

Соціально-економічна взаємодія між громадами по обидва боки кордону Мамалига-Крива історично сприяла унікальному поєднанню співпраці та взаємної залежності. Місцеві жителі займалися торгівлею, спільними сільськогосподарськими практиками та культурними традиціями, що виходили за межі політичних ліній. Цей взаємозв'язок допоміг подолати деякі бар'єри, нав'язані формальними кордонами, підвищуючи стійкість та адаптивність прикордонних громад. Ключові аспекти цієї взаємодії включали: - Неформальні торговельні мережі, що підтримували місцеву економіку - Спільні свята та релігійні обряди - Змішані шлюби та родинні зв'язки через кордон Такі соціально-економічні зв'язки не лише покращили рівень життя в регіоні, але й сприяли підтримці миру та стабільності, навіть у періоди ширшої політичної напруженості [2].

Вплив політичних змін на прикордонну політику в регіоні Мамалига-Крива був глибоким, часто змінюючи механізми контролю та взаємодії між сусідніми державами. Зміни в управлінні, такі як зміни, що виникли

внаслідок розпаду Радянського Союзу або підписання двосторонніх угод, безпосередньо впливали на те, як управлялися та регулювалися кордони. Нова політика часто була спрямована на балансування національної безпеки з необхідністю сприяння законному транскордонному руху та економічній співпраці. Ці коригування були критично важливими для модернізації контрольно-пропускних пунктів та відображали ширшу тенденцію до регіональної інтеграції, підкреслюючи динамічну взаємодію між політичними рішеннями та практичним управлінням кордонами [1].

Початкова концепція та планування контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива

Створення контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива було пов'язане зі зростаючим усвідомленням логістичних викликів та стратегічних імперативів, з якими стикаються як Україна, так і Молдова у сприянні торгівлі, транзиту та транскордонному співробітництву. На ранніх етапах влада визначила нагальну потребу в ефективному та безпечному пункті пропуску на кордоні, який би слугував ключовим каналом для товарів, подорожуючих та економічної діяльності між двома країнами. Цей контрольно-пропускний пункт був стратегічно розташований не лише для оптимізації митних та прикордонних процедур, але й для сприяння економічному розвитку Чернівецької області, яка була визначена як критичний вузол у стратегіях регіонального сполучення. Створення такого об'єкта обіцяло покращити рух товарів та людей, зменшити вузькі місця та підтримати ширші інтеграційні зусилля між Україною та Молдовою[3].

Після визначення логістичних пріоритетів українська та молдовська влада провели серію двосторонніх обговорень для формалізації планів щодо контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Ці переговори були важливими для узгодження політики та нормативно-правової бази обох країн, гарантуючи, що новий прикордонний перехід відповідатиме взаємним стандартам безпеки, економіки та експлуатації. Протягом цих переговорів представники розглядали ключові питання, такі як митні процедури,

протоколи безпеки кордонів та технологічна інфраструктура, необхідна для підтримки ефективних операцій. Спільний підхід, застосований обома урядами, не лише зміцнив дипломатичні зв'язки, але й заклав основу для скоординованої та ефективної системи управління кордонами[4].

Після встановлення концептуальної бази увага була зосереджена на розподілі ресурсів та початку попередніх техніко-економічних обґрунтувань. Цей етап включав комплексну оцінку фінансових, технічних та людських потреб, необхідних для реалізації проекту контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Ключові заходи включали розробку кошторису витрат, визначення потенційних джерел фінансування та оцінку фізичної інфраструктури, необхідної для підтримки очікуваних обсягів руху. Крім того, техніко-економічні обґрунтування допомогли визначити екологічний та соціальний вплив запропонованого контрольно-пропускного пункту, допомагаючи планувальникам приймати обґрунтовані рішення та пом'якшувати потенційні ризики. Ці оцінки забезпечили міцну основу для наступних етапів будівництва та операційного планування, забезпечуючи сталість та ефективність контрольно-пропускного пункту в довгостроковій перспективі[5].

Етап будівництва та розвиток інфраструктури

Фаза будівництва контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива ознаменувалась низкою чітко визначених етапів, які сформували його фізичний та операційний ландшафт. Графік розпочався з підписання двосторонніх угод, після чого відбулося закладання фундаменту та поступове складання ключових структурних елементів, таких як дороги, зони огляду та адміністративні будівлі. Основні етапи включали завершення будівництва головного терміналу, встановлення систем управління дорожнім рухом та підключення комунальної інфраструктури. Ці досягнення були відзначені як українськими, так і молдовськими посадовцями, оскільки вони ознаменували вирішальний прогрес у напрямку експлуатаційної готовності контрольно-пропускного пункту[6].

Незважаючи на ретельне планування, процес будівництва контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива зіткнувся з кількома суттєвими викликами, які вимагали адаптивних рішень. Будівельні бригади стикалися зі складним рельєфом місцевості, мінливими погодними умовами та необхідністю координації між різними регуляторними стандартами як України, так і Молдови. Крім того, виникали затримки через постачання та транспортування спеціалізованих матеріалів, а також необхідність забезпечити мінімальні порушення існуючого транскордонного руху. Ці перешкоди були усунені завдяки пильному урядовому нагляду та впровадженню гнучких стратегій управління проектами[7].

Критичним компонентом розвитку пункту пропуску була інтеграція сучасних митних та безпекових споруд, що було необхідним для забезпечення ефективних транскордонних операцій. На етапі проектування враховувалися найновіші технологічні досягнення, що призвело до встановлення автоматизованих систем митного огляду, камер спостереження та платформ безпечного обміну даними. Крім того, було створено спеціальні зони для огляду транспортних засобів, карантину та адміністративної обробки для оптимізації потоків пасажирів та вантажів. Ця комплексна інфраструктура підтримує роль пункту пропуску як життєво важливого вузла регіональної безпеки та економічного співробітництва[4].

Впровадження протоколів прикордонного контролю на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива стало значним кроком у формалізації та регулюванні транскордонного руху між Україною та Молдовою. Ранні протоколи були розроблені для забезпечення безпеки кордону, запобігання незаконному перетину кордону та сприяння законній торгівлі та подорожам. Ці процедури передбачали співпрацю між українською та молдовською органами влади, а спільний контроль було запроваджено вже 1 липня 2005 року для оптимізації процесів та підвищення прозорості [4]. В результаті, контрольно-пропускний пункт став взірцем двосторонньої координації,

пропонуючи основу для ефективного управління кордонами, зберігаючи при цьому суворі заходи контролю.

З часом контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива зазнав значних змін у транспортних потоках та пропускній спроможності, адаптуючись до зростаючих регіональних потреб та змін геополітичних обставин. Спочатку об'єкти справлялися з помірними обсягами пасажирських та вантажних перевезень, але зі збільшенням кількості транзитних маршрутів спостерігалось помітне збільшення пропускної здатності[8]. Це розширення спонукало до оновлення інфраструктури та операційних процедур, що дозволило контрольно-пропускному пункту обробляти більші обсяги без шкоди для безпеки чи ефективності. Еволюція моделей руху вимагала періодичної переоцінки розподілу ресурсів та персоналу для підтримки оптимального рівня обслуговування.

Зусилля з модернізації контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива дедалі більше зосереджені на впровадженні передових технологій для оптимізації операцій та посилення безпеки. Поетапне впровадження інформаційних та транспортних технологій дозволило пришвидшити обробку документів та зменшити кількість вузьких місць для подорожуючих та товарів[9]. Ключові ініціативи з модернізації включають розгортання автоматизованих систем управління, цифрового обліку та вдосконаленого обладнання для спостереження. Ці технологічні оновлення не лише підвищують ефективність прикордонних операцій, але й узгоджують контрольно-пропускний пункт з міжнародними стандартами управління кордонами, встановлюючи орієнтир для інших пунктів перетину кордонів у регіоні.

Ключові етапи розширення та модернізації контрольно-пропускного пункту

Розширення та модернізація контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива були зумовлені серією стратегічних угод та розподілом міжнародного фінансування. Ці угоди, часто укладені за посередництва

України, Молдови та міжнародних організацій, що їх підтримують, дозволили контрольно-пропускному пункту перетворитися з базового пункту перетину на вирішальний вузол регіонального економічного та безпекового співробітництва. Зокрема, міжнародні донори зробили свій внесок в інвестиції в інфраструктуру, забезпечивши відповідність контрольно-пропускного пункту сучасним стандартам управління та контролю кордонів. Ці спільні зусилля заклали основу для подальших удосконалень та підкреслили важливість транскордонної мобільності для обох країн [10].

Важливим етапом у розвитку контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива була комплексна модернізація інфраструктури та впровадження сучасних технологій. Ці проекти були зосереджені на розширенні потужностей обробки, покращенні транспортного потоку та модернізації об'єктів для обслуговування зростаючих обсягів комерційних та пасажирських перевезень. Інвестиції в найсучасніше обладнання, таке як автоматизовані системи розпізнавання номерних знаків та передові інструменти митного огляду, були центральними в цих зусиллях. Ці модернізації не лише підвищили ефективність прикордонних операцій, але й сприяли більшій прозорості та безпеці на контрольно-пропускному пункті [5].

Посилена співпраця та спільні ініціативи між українськими та молдовськими прикордонними відомствами відіграли важливу роль у подальшому вдосконаленні контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Завдяки скоординованим патрулям, обміну інформацією та синхронізованим процедурам обидві країни працювали над оптимізацією операцій та зменшенням перешкод для мандрівників та транспортників. Ці спільні заходи також сприяли ефективнішому реагуванню на транскордонні виклики, включаючи проблеми контрабанди та міграції. В результаті, контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива став моделлю двосторонньої співпраці та інтегрованого управління кордонами в регіоні [11].

Соціально-економічний та регіональний вплив контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива

Створення та розвиток контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива мало глибокий вплив на місцеву торгівлю та транскордонну комерцію, перетворивши регіон на життєво важливий економічний коридор між Україною та Молдовою. Розширення контрольно-пропускного пункту сприяло не лише легшому переміщенню товарів, але й зростанню малих та середніх підприємств, які залежать від транскордонних операцій. Завдяки спрощеним митним процедурам та модернізованій інфраструктурі, торговці отримали вигоду від зменшення затримок та витрат, що дозволило їм отримати доступ до ширших ринків та диверсифікувати свої пропозиції. Значення цього контрольно-пропускного пункту підкреслюється двосторонніми угодами, які запровадили вільну торгівлю через кордон, закріпивши його роль як стратегічного торгового центру[12]. Як наслідок, розвиток контрольно-пропускного пункту сприяв зростанню економічної активності та інвестицій у навколишні райони.

Окрім комерційних вигод, контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива суттєво вплинув на мобільність та повсякденне життя мешканців прикордонного регіону. Покращене транспортне сполучення та спрощені процедури на кордоні дозволили сім'ям, працівникам та студентам вільніше пересуватися між Україною та Молдовою. Ця підвищена мобільність заохочує міжкультурну взаємодію, сприяє сімейним зв'язкам та підтримує місцеву економіку через можливості працевлаштування та освіти. Мешканці тепер мають кращий доступ до товарів та послуг з обох країн, що підвищило їхній рівень життя та сприяло соціальній інтеграції[5].

Окрім економічного та соціального впливу, контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива відіграв ключову роль у сприянні двостороннім відносинам та регіональній стабільності. Постійна співпраця між українськими та молдовськими прикордонними відомствами, включаючи спільні інфраструктурні проекти та ініціативи у сфері безпеки, зміцнила

довіру та співпрацю на різних рівнях управління. Ці зусилля не лише покращили управління кордонами, але й сприяли регіональному миру та стабільності, вирішуючи спільні проблеми, такі як контрабанда та незаконна міграція. Роль контрольно-пропускного пункту як точки співпраці підкреслює його важливість у підтримці гармонійних відносин та підтримці ширших цілей транскордонної інтеграції та регіонального розвитку[12].

2.3. Організаційна структура та основні служби пункту пропуску

Організаційна структура контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива визначається чіткою ієрархічною структурою, де головний адміністратор контролює роботу, а різні відділи звітують безпосередньо перед цим центральним керівництвом. Така структура «зверху вниз» забезпечує ефективну комунікацію та розподіл повноважень, що дозволяє оптимізувати прийняття рішень та швидко реагувати на виникаючі ситуації. В основі ієрархії спеціалізовані підрозділи виконують конкретні операційні функції, такі як документація, інспекція та допоміжні послуги. Такий багаторівневий підхід підтримує як рутинну обробку пасажирів та транспортних засобів, так і ефективне управління неочікуваними подіями, що є життєво важливим для безперебійної роботи прикордонного контрольно-пропускного пункту [1].

У рамках цієї організаційної структури ключовий персонал має чітко визначені ролі та обов'язки, які сприяють загальній ефективності контрольно-пропускного пункту. Наприклад, головний адміністратор відповідає за стратегічне планування та загальний нагляд, тоді як керівники відділів керують щоденними операціями в таких сферах, як митне оформлення, перевірки безпеки та технічне обслуговування. Крім того, співробітникам доручено конкретні обов'язки — від перевірки проїзних документів до моніторингу систем спостереження — що гарантує ефективне покриття всіх аспектів функцій контрольно-пропускного пункту. Такий детальний розподіл

обов'язків не лише підвищує підзвітність, але й дозволяє спеціалізацію, тим самим підвищуючи загальну компетентність команди [1].

Координація з прикордонними та митними органами є наріжним каменем операційної стратегії контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Регулярне спілкування та спільні робочі групи між керівництвом контрольно-пропускного пункту та зовнішніми агентствами забезпечують безперешкодну інтеграцію таких процесів, як митний контроль, огляд транспортних засобів та документація. Такий спільний підхід дозволяє швидко обмінюватися інформацією та уніфіковано реагувати на транскордонні виклики, такі як запобігання контрабанді або управління великим обсягом мандрівників. Крім того, така координація зміцнює правову та процедурну базу, яка регулює переміщення товарів та людей через контрольно-пропускний пункт, зрештою захищаючи національну безпеку та сприяючи законному транзиту [2].

Основні митні послуги, що надаються

Однією з основних митних послуг, що надаються на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива, є обробка імпоротної та експортної документації. Цей процес включає перевірку та підтвердження всіх необхідних документів, пов'язаних з переміщенням товарів через кордон. Точна документація є важливою для забезпечення дотримання як національних, так і міжнародних правил, і допомагає запобігти затримкам, які можуть порушити ланцюги поставок. Митники відповідають за перевірку транспортних маніфестів, рахунків-фактур, сертифікатів походження та інших необхідних документів, перш ніж товари будуть допущені до в'їзду або виїзду з країни. Завдяки ретельному підтримці процедур обробки документації, контрольно-пропускний пункт значною мірою сприяє ефективності та прозорості транскордонних торговельних операцій [3].

Огляд та оформлення товарів є ще однією ключовою функцією на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Після прибуття вантажі піддаються оцінці на основі ризику, яка може включати фізичні огляди,

рентгенівське сканування або відбір проб для перевірки заявленого вмісту. Це гарантує, що заборонені або обмежені предмети не перетинають кордон, а всі товари відповідають стандартам охорони здоров'я, безпеки та якості. Процес огляду не лише захищає національну безпеку та громадське здоров'я, але й підтримує цілісність внутрішніх ринків. Завдяки інтеграції сучасних технологій інспекції та скоординованим зусиллям митниці та прикордонної безпеки, пункт пропуску здатний ефективно обробляти великий обсяг вантажів, зберігаючи при цьому суворий регуляторний нагляд [1].

Збір митних зборів та податків є фундаментальним аспектом послуг, що надаються на пункті пропуску Мамалига-Крива. Митники відповідають за оцінку вартості товарів та застосування відповідних тарифів і податкових ставок, як це передбачено національним законодавством. Цей механізм фінансового контролю є життєво важливим для отримання державних доходів та забезпечення чесної конкуренції для вітчизняних виробників. Процес включає ретельний розрахунок та прозоре ведення обліку, щоб мінімізувати ризик ухилення від сплати податків або шахрайства. Завдяки оптимізації процедур стягнення та використанню цифрових платіжних систем, пункт пропуску підвищує як точність, так і швидкість збору доходів, посилюючи фінансову відповідальність митних органів [3].

Операції прикордонного контролю

Перевірка документів, що посвідчують особу, та проїзних документів є фундаментальним аспектом операцій прикордонного контролю на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Прикордонники ретельно перевіряють паспорти, візи та інші офіційні проїзні документи, щоб переконатися в їхньому справжньому та дійсному стані, перш ніж дозволити особам перетинати кордон. Цей процес є важливим не лише для підтримки національної безпеки, але й для моніторингу міграційних потоків та запобігання несанкціонованому в'їзду. Систематичний підхід до перевірки документів допомагає мінімізувати ризик шахрайства з особистими даними та підтримує ширшу мету підтримки порядку на міжнародному кордоні [4].

Процедури перевірки транспортних засобів та вантажів є ще одним важливим елементом роботи контрольно-пропускного пункту. Кожен транспортний засіб, незалежно від того, чи перевозить він пасажирів чи вантаж, проходить ретельний огляд на виявлення заборонених предметів, таких як наркотики, зброя та небезпечні матеріали. Передові технології сканування та ручні перевірки часто використовуються разом для максимізації ефективності. Ці перевірки особливо важливі під час оформлення імпорту товарів, включаючи чутливі предмети, такі як ліки, біологічні, хімічні та радіоактивні речовини, забезпечуючи дотримання як національних, так і міжнародних правил [4].

Запобігання незаконному перетину кордону та контрабанді залишається головним пріоритетом для прикордонників на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Завдяки скоординованому спостереженню, патрулюванню та обміну розвідувальними даними з іншими відомствами, офіцери старанно працюють над виявленням та перехопленням спроб обійти юридичні процедури. Ці зусилля відіграють важливу роль у стримуванні такої діяльності, як торгівля людьми та незаконне переміщення товарів, тим самим захищаючи економічну та соціальну стабільність регіону. Регулярне оновлення операційних протоколів та інвестиції в інфраструктуру безпеки ще більше посилюють можливості контрольно-пропускного пункту стримувати такі загрози та реагувати на них [4].

Послуги з обробки пасажирів та транспортних засобів

На контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива процедури в'їзду та виїзду для мандрівників розроблені для забезпечення як безпеки, так і ефективності. Кожна особа, яка перетинає кордон, повинна пред'явити дійсні документи, що посвідчують особу, та проїзні документи, які ретельно перевіряються співробітниками прикордонного контролю. Цей процес перевірки включає перевірку справжності, термінів дії та будь-яких обмежень на подорожі або попереджень, пов'язаних з документами. Крім того, для підтвердження особи та оптимізації процесу оформлення часто

використовуються технології збору біометричних даних та цифрового сканування. Ці процедури не лише допомагають запобігти несанкціонованому в'їзду, але й сприяють законним подорожам, підтримуючи регіональну мобільність та транскордонну співпрацю[5].

Ефективна реєстрація та огляд транспортних засобів є критично важливим компонентом роботи контрольно-пропускного пункту. Після прибуття всі транспортні засоби реєструються в системі та проходять комплексний процес перевірки. Це включає перевірку документів на транспортні засоби, номерних знаків та фізичного стану транспортного засобу. Для виявлення будь-яких прихованих відсіків або несанкціонованих модифікацій використовується сучасне скануюче обладнання та ручний огляд. Процес має на меті виявити: - Викрадені транспортні засоби або транспортні засоби, пов'язані зі злочинною діяльністю - Спроби контрабанди, пов'язаної з контрабандою або товарами обмеженого перевезення - Дотримання екологічних та безпекових норм Такі ретельні перевірки є життєво важливими для підтримки безпеки кордонів, а також сприяють безперебійному потоку легальної торгівлі та подорожей[6].

Для задоволення різноманітних потреб мандрівників, контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива надає спеціалізовані послуги допомоги для певних категорій, включаючи осіб з інвалідністю, дипломатів та інші пріоритетні групи. Спеціалізований персонал доступний для допомоги з оформленням документів, надання фізичної підтримки та пришвидшення оформлення через визначені смуги. Інфраструктура контрольно-пропускного пункту спроектована таким чином, щоб бути доступною, включаючи пандуси, чітко позначені знаки та зони очікування, адаптовані для комфорту та зручності. Ці заходи гарантують, що вразливі та пріоритетні мандрівники можуть перетинати кордон з гідністю та мінімальними незручностями, що відображає зобов'язання контрольно-пропускного пункту щодо інклюзивності та міжнародних стандартів обслуговування[7].

2.4. Інфраструктурне забезпечення та технічні засоби контролю

Прикордонний перехід Мамалига-Крива займає географічно значуще місце на кордоні між Україною та Молдовою, слугуючи важливою ланкою в регіональній транспортній мережі [1]. Його близькість до ключових транспортних коридорів підвищує його стратегічне значення як для комерційних, так і для пасажирських перевезень. Крім того, перехід сприяє не лише переміщенню товарів, але й відіграє життєво важливу роль у підтримці безпеки кордонів та сприянні транскордонному співробітництву. Стратегічне розташування Мамалиги-Крива підкреслює його роль як шлюзу для економічного обміну та регіонального зв'язку, що робить його невід'ємною частиною інфраструктури регіону.

Основні об'єкти на прикордонному переході Мамалига-Крива продумано організовані для оптимізації операцій та забезпечення ефективного контролю. Планування зазвичай включає зони митного огляду, кабіни паспортного контролю, зони огляду транспортних засобів та визначені смуги руху для пасажирських та вантажних транспортних засобів[2]. Кожен компонент відіграє певну роль у підтримці порядку та ефективності на кордоні. Наприклад, окремі смуги для різних типів транспорту допомагають зменшити затори, а чітко позначені зони огляду забезпечують ретельну перевірку товарів та документів. Така структурована структура сприяє безперебійному транзиту та підвищує загальну безпеку та операційну ефективність перетину.

Останніми роками на прикордонному пункті пропуску Мамалига-Крива було здійснено кілька змін та модернізацій, спрямованих на покращення функціональності та задоволення зростаючих потреб. Були здійснені інвестиції в модернізацію обладнання для огляду, розширення потужностей для обробки транспортних засобів та вдосконалення систем спостереження[3]. Ці модернізації розроблені для вирішення проблем зростання обсягів дорожнього руху та розвитку вимог безпеки. Крім того,

впровадження цифрових систем для митних та прикордонних процедур значно скоротило час обробки. Такі досягнення не лише підвищують ефективність прикордонних операцій, але й сприяють безпечнішому та надійнішому перетину кордону для всіх користувачів.

Прикордонний перехід Мамалига-Крива має різноманітні контрольні зони, призначені для обробки різноманітних потоків людей і товарів через кордон. Ці контрольні зони зазвичай поділяються на три основні типи: пішохідні, автомобільні та вантажні. Кожен тип зони структурований з урахуванням конкретних потреб своїх користувачів, зі спеціальними контрольними-пропускними пунктами та транзитними смугами для забезпечення ефективного руху. Наприклад, пішохідна зона обладнана прохідними скануючими воротами та кабінами для ідентифікації, тоді як автомобільна зона включає окремі смуги для легкових автомобілів, автобусів та вантажівок. Тим часом вантажна зона обладнана спеціалізованими приміщеннями для митного декларування та огляду вантажних контейнерів. Таке систематичне розділення контрольних зон дозволяє органам влади оптимізувати прикордонні процедури та покращити загальну безпеку [4].

Основою операційної ефективності кордону є його суворі процедури перевірки та огляду, які застосовуються до всіх осіб, транспортних засобів та товарів, що проходять через контрольний-пропускний пункт. Ці процедури зазвичай включають перевірку документів, візуальний огляд та використання передових технологій сканування, таких як рентгенівські апарати та металошукачі. Митники навчені виявляти порушення та потенційні загрози безпеці, використовуючи стандартизований протокол для вторинних перевірок, коли це необхідно. Процес розроблений не лише для виявлення контрабанди та незаконної діяльності, але й для сприяння законному перетину кордону. Завдяки впровадженню таких комплексних методів перевірки, перехідний пункт Мамалига-Крива підвищує як безпеку, так і ефективність управління кордонами [4].

Ефективний прикордонний контроль на пункті Мамалига-Крива значною мірою залежить від безперебійної координації з різними правоохоронними органами. Митники тісно співпрацюють з прикордонниками, національною поліцією та спеціалізованими установами, відповідальними за боротьбу з контрабандою та торгівлею людьми. Така міжвідомча співпраця дозволяє своєчасно обмінюватися інформацією, проводити спільні операції та швидко реагувати на нові загрози. Крім того, регулярно проводяться навчальні заняття та встановлюються протоколи зв'язку, щоб забезпечити, щоб усі установи діяли за єдиною стратегією. В результаті, об'єднані зусилля цих правоохоронних органів зміцнюють загальну систему безпеки та сприяють успішному управлінню перетином кордону [4].

Системи спостереження та моніторингу

Мережі відеоспостереження та відеоспостереження складають основу операцій моніторингу на прикордонному пункті Мамалига-Крива, дозволяючи органам влади постійно здійснювати візуальний нагляд за ключовими точками інфраструктури. Ці системи стратегічно розгорнуті в зонах пішохідного, транспортного та вантажного контролю для запобігання незаконній діяльності та забезпечення безперебійного руху законного транспорту. Завдяки захопленню відео високої роздільної здатності камери спостереження надають цінні докази для розслідувань та сприяють швидкому реагуванню у разі порушень безпеки. Крім того, інтеграція відеоаналітики підвищує здатність системи виявляти незвичайну поведінку, тим самим підвищуючи загальну ефективність безпеки кордону [4].

Окрім відеоспостереження, використання датчиків та детекторів руху значно посилює технічні засоби контролю на пункті Мамалига-Крива. Ці пристрої встановлюються на критичних місцях, таких як пункти в'їзду, зони обмеженого доступу та вздовж периметральних огорож для виявлення несанкціонованих переміщень та потенційних загроз. Розгортання цих датчиків дозволяє: - Негайне сповіщення персоналу служби безпеки про

виявлення неочікуваної активності - Зменшення ризику людської помилки під час моніторингу - Покращені можливості спостереження в нічний час та в умовах низької видимості Цей багаторівневий підхід гарантує, що навіть дії, які виходять за межі поля зору камери, будуть оперативно виявлені та усунені, що сприяє надійній системі безпеки [5].

Центральним фактором ефективності технологій спостереження та виявлення є створення складних центрів управління даними та моніторингу в режимі реального часу. Ці центри служать операційним центром для агрегації та аналізу потоків даних від різних датчиків, камер та систем контролю доступу. Завдяки передовим програмним платформам оператори можуть: - Контролювати кілька зон одночасно - Координувати швидке реагування на нові інциденти - Зберігати та отримувати історичні дані для цілей розслідування Наявність інформації в режимі реального часу дозволяє командам служби безпеки приймати обґрунтовані рішення, безперешкодно співпрацювати з митними та правоохоронними органами та швидко адаптуватися до загроз, що змінюються вздовж кордону [6].

Комунікаційні та інформаційні технології

Засоби радіо та цифрового зв'язку відіграють ключову роль у підтримці безперебійної координації на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Ці технології дозволяють прикордонникам миттєво передавати інформацію, незалежно від того, чи йдеться про регулярні оновлення, чи про реагування на термінові інциденти. Оснашуючи персонал сучасними радіостанціями та зашифрованими цифровими пристроями, органи влади забезпечують безпеку та ефективність зв'язку. Як результат, підвищується операційна надійність, зменшується ризик непорозумінь або затримок та підтримується ефективність ширших ініціатив зі спостереження та моніторингу.

Інтеграція з національними та міжнародними базами даних є ще одним критичним рівнем комунікаційної та інформаційної інфраструктури на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Пов'язуючи місцеві

системи з більшими сховищами даних, прикордонники можуть швидко перевіряти особи, перевіряти наявність сповіщень та контролювати транскордонну діяльність. Таке підключення забезпечує такі переваги: - Негайне виявлення осіб або транспортних засобів, що перебувають під прапором - Доступ до кримінальних або імміграційних записів у режимі реального часу - Покращена співпраця з іноземними агентствами Така інтеграція оптимізує процеси прикордонного контролю та зміцнює загальну систему безпеки.

Автоматизовані системи обробки документів значно пришвидшують потік осіб та товарів через контрольно-пропускний пункт. Ці системи сканують, перевіряють та реєструють проїзні документи, зменшуючи кількість помилок, внесених вручну, та мінімізуючи час очікування. Впровадження такої автоматизації не лише підвищує ефективність, але й покращує точність даних, мінімізуючи втручання людини. Як наслідок, прикордонні операції стають більш стійкими та оперативними, підтримуючи безпечне та добре організоване транзитне середовище.

Транспортне та логістичне забезпечення

Прикордонний перехід Мамалига-Крива стратегічно підтримується мережею автомобільних та транспортних сполучень, що забезпечує безперешкодний доступ як для пасажирських, так і для вантажних транспортних засобів. Контрольно-пропускний пункт має добре доглянуті автомагістралі та місцеві дороги, які з'єднують перехід з великими містами та логістичними центрами, сприяючи потоку товарів та пасажирів. Ця комплексна зв'язок ще більше посилюється оновленнями в режимі реального часу та інформацією про черги, доступною онлайн, що дозволяє транспортним операторам ефективно планувати свої маршрути та уникати періодів пікових заторів. Крім того, наявність поблизу залізничної станції зі спеціалізованими службами контрольно-пропускних пунктів дозволяє реалізувати інтегровані мультимодальні транспортні рішення, поєднуючи

автомобільний та залізничний транспорт для більшої гнучкості та пропускної здатності прикордонної логістики[7].

Ефективні паркувальні та вантажно-розвантажувальні споруди є невід'ємною частиною щоденних операцій на перехідному пункті Мамалига-Крива, що дозволяє ефективно керувати як комерційними, так і приватними транспортними засобами. Контрольно-пропускний пункт обладнаний спеціально відведеними паркувальними зонами для автомобілів, вантажівок та автобусів, що зменшує вузькі місця та забезпечує впорядковане оброблення. Впроваджено сучасні системи обробки вантажів для оптимізації переміщення та огляду товарів, що має вирішальне значення для мінімізації часу очікування та пришвидшення митних процедур. Інтеграція цих об'єктів з відділом митного оформлення, стратегічно розташованим для обслуговування вхідного та вихідного трафіку, додатково оптимізує логістику шляхом централізації ключових операцій в одному доступному місці[8].

Механізми управління дорожнім рухом та контролю потоків у пункті Мамалига-Крива розроблені для забезпечення безпеки та ефективності протягом усього процесу перетину кордону. Сучасні камери спостереження та автоматизовані технології моніторингу забезпечують видимість дорожніх умов у режимі реального часу, дозволяючи органам влади швидко реагувати на коливання обсягів та потенційні інциденти. Крім того, розгортання цифрових інформаційних табло та онлайн-платформ дозволяє мандрівникам та транспортникам отримувати своєчасні оновлення щодо часу очікування, годин пік та рекомендацій щодо маршрутів. Ці передові інструменти не лише покращують взаємодію з користувачами, але й підтримують здатність контрольно-пропускного пункту обробляти високі обсяги трафіку в періоди пік, забезпечуючи стабільний та контрольований рух через кордон[9].

Реагування на надзвичайні ситуації та заходи безпеки

Ефективне реагування на надзвичайні ситуації на прикордонному переході Мамалига-Крива спирається на чітко визначені протоколи

управління інцидентами. Ці протоколи окреслюють негайні дії, які необхідно вжити у разі аварій, розливу небезпечних матеріалів або порушень безпеки. Стандартні операційні процедури забезпечують своєчасне повідомлення, оцінку та вирішення всіх інцидентів, мінімізуючи порушення прикордонних операцій. Крім того, координація з місцевими правоохоронними органами та службами екстреної допомоги є невід'ємною частиною успішного впровадження цих протоколів. Регулярні перегляди та оновлення планів управління інцидентами ще більше підвищують готовність прикордонного пункту до реагування на різноманітні надзвичайні ситуації.

Пожежна безпека та медичні установи є важливими компонентами загальної інфраструктури безпеки прикордонного переходу. Місце оснащено системами пожежогасіння, стратегічно розміщеними вогнегасниками та чітко позначеними аварійними виходами для зменшення ризиків пожежі. Медичні пункти на місці надають першу медичну допомогу та базову медичну допомогу як персоналу, так і мандрівникам, забезпечуючи швидке реагування на надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я. Крім того, угоди з найближчими лікарнями та пожежними службами дозволяють швидко надавати підтримку, коли потрібна більш розширена допомога або ресурси для пожежогасіння. Такий комплексний підхід значно знижує ризики, пов'язані з непередбаченими інцидентами зі здоров'ям або пожежами.

Підготовка та готовність прикордонного персоналу є основоположними для забезпечення безпеки та захисту в Мамалізі-Крива. Персонал проходить комплексне навчання, яке включає навчання з реагування на надзвичайні ситуації, сертифікацію з надання першої медичної допомоги та інструктаж з використання пожежного обладнання. Регулярно проводяться симуляційні навчання для підтримки навичок та зміцнення командної роботи в кризових ситуаціях. Для підвищення готовності персонал також проходить інструктаж щодо нових загроз та оновлених протоколів безпеки в міру їх виникнення. Це постійне зобов'язання щодо навчання

гарантує, що прикордонний персонал може ефективно реагувати на будь-яку надзвичайну ситуацію, захищаючи як об'єкт, так і його користувачів.

Технічні засоби та обладнання. На контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива надійні системи спостереження та безпеки є основою його технічної інфраструктури, забезпечуючи як безпеку, так і дотримання національних та міжнародних норм. Ці системи ретельно розроблені для забезпечення комплексного нагляду за всією діяльністю на контрольно-пропускному пункті, використовуючи комбінацію систем відеоспостереження (CCTV), сигналізації периметра та автоматизованих систем пожежної безпеки. Інтеграція цих технологій дозволяє здійснювати моніторинг у режимі реального часу та швидко реагувати на потенційні загрози або інциденти, значно посилюючи загальний рівень безпеки об'єкта[8]. Використовуючи передові технології спостереження, органи влади можуть ефективно керувати великими обсягами мандрівників та транспортних засобів, одночасно стримуючи незаконну діяльність, таку як контрабанда або несанкціонований перетин межі.

Технології огляду та сканування на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива відіграють вирішальну роль у впорядкуванні обробки транспортних засобів та вантажів, а також у забезпеченні ретельного дотримання вимог митного та прикордонного контролю. Для огляду транспортних засобів та особистих речей з мінімальними перешкодами для законних мандрівників використовуються сучасні рентгенівські сканери, металошукачі та спеціалізовані датчики. Ці технології підвищують операційну ефективність, зменшуючи кількість ручних перевірок та пришвидшуючи потік транспорту через контрольно-пропускний пункт. Крім того, їх розгортання мінімізує людські помилки та збільшує ймовірність виявлення контрабанди або заборонених матеріалів[4]. Використання найсучаснішого інспекційного обладнання є прикладом прагнення контрольно-пропускного пункту підтримувати високі стандарти безпеки та дотримання нормативних вимог.

Інфраструктура зв'язку та обробки даних на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива забезпечує безперебійну координацію персоналу та підтримує швидкий обмін критично важливою інформацією між різними державними установами. Ця інфраструктура складається з безпечних мереж зв'язку, централізованого сховища даних та автоматизованих систем управління для обробки інформації про пасажирів та транспортні засоби. Примітно, що централізований підхід до управління інформацією дозволяє ефективно розподіляти ресурси та сприяє своєчасному прийняттю рішень[9]. Ключові характеристики систем зв'язку та обробки даних включають: - Зашифровані канали для безпечного міжвідомчого зв'язку - Введення та отримання даних у режимі реального часу для обробки пасажирів та вантажів - Інтеграцію з національними та міжнародними базами даних для перевірки біографічних даних та оповіщень Ці можливості є важливими для підтримки безперервності операцій, підвищення ситуаційної обізнаності та підтримки багатогранних обов'язків персоналу контрольно-пропускних пунктів.

Послуги з підтримки та технічного обслуговування

Ефективне управління об'єктами та регулярне технічне обслуговування є основоположними для безперебійної роботи контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива, забезпечуючи оптимальний стан інфраструктури та обладнання для щоденної діяльності. Планові перевірки та оперативний ремонт мінімізують простої та продовжують термін служби активів контрольно-пропускного пункту. Крім того, ці методи також знижують операційні ризики, запобігаючи технічним збоям, які можуть затримати митне оформлення або поставити під загрозу безпеку. Належне управління об'єктами передбачає скоординований підхід, який включає регулярне прибирання, обслуговування обладнання для спостереження та сканування, а також дотримання стандартів безпеки, гарантуючи таким чином функціональне та безпечне робоче середовище як для персоналу, так і для подорожуючих[10].

Програми навчання та розвитку персоналу відіграють вирішальну роль у підтримці високих стандартів обслуговування на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Постійний професійний розвиток гарантує, що співробітники залишаються в курсі останніх митних процедур, змін у нормативних актах та технологічних досягнень. Ці програми часто включають професійне навчання, адаптоване до конкретних потреб прикордонного контролю, таких як поводження з чутливим обладнанням, обслуговування клієнтів та транскордонні правила. Такі ініціативи не лише підвищують компетентність та моральний дух співробітників, але й сприяють загальній ефективності роботи контрольно-пропускного пункту, надаючи персоналу навичкам, необхідним для адаптації до змінних операційних вимог [6].

Протоколи реагування на надзвичайні ситуації та безпеки є невід'ємними компонентами допоміжних служб контрольно-пропускного пункту, призначених для захисту як персоналу, так і мандрівників у разі непередбачених інцидентів. Комплексні плани дій у надзвичайних ситуаціях визначають конкретні процедури для різних сценаріїв, включаючи невідкладні медичні випадки, пожежі та загрози безпеці. Регулярні навчання та інструктажі з безпеки гарантують, що всі співробітники ознайомлені зі своїми ролями під час кризи, сприяючи культурі готовності та швидких дій. Ці заходи, що підтримуються сучасними системами зв'язку та чіткими розподілами повноважень, дозволяють контрольно-пропускному пункту Мамалига-Крива швидко та ефективно реагувати на надзвичайні ситуації, мінімізуючи потенційні збої та забезпечуючи безпеку всіх на місці [11].

РОЗДІЛ III

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПУНКТУ ПРОПУСКУ

МАМАЛИГА -КРИВА

3.1. Аналіз туристичних і транспортних потоків через ПП Мамалига–Крива

Сезонні коливання відіграють вирішальну роль у формуванні кількості туристів, що прибувають на прикордонний перехід Мамалига-Крива, причому помітне збільшення спостерігається протягом літніх місяців та основних святкових періодів. Цю тенденцію можна пояснити сприятливими погодними умовами, шкільними канікулами та місцевими фестивалями, які зазвичай відбуваються в цей час. На прикордонному переході спостерігається сплеск як туристів, так і сімейних мандрівників, багатьох з яких приваблюють природна краса регіону та можливості для відпочинку. І навпаки, у зимові місяці спостерігається зниження кількості туристів, ймовірно, через холоднішу погоду та потенційно складні умови подорожей, що впливає на загальну доступність та комфорт для мандрівників [4]. Ці сезонні коливання вимагають адаптивних стратегій управління для забезпечення ефективної обробки та розподілу ресурсів у пункті перетину.

Демографічний профіль туристів, які проходять через прикордонний перехід Мамалига-Крива, є надзвичайно різноманітним, що відображає широкий спектр вікових груп, національностей та соціально-економічного походження. Однак нещодавні дослідження виявили значну присутність молодих людей та мандрівників середнього віку, багатьох з яких мотивують можливості працевлаштування, транскордонна торгівля або освітні цілі. Крім того, сімейні групи та пенсіонери також становлять значну частину потоку, часто шукаючи дозвілля, культурного досвіду або відвідування родичів у сусідніх регіонах. Таке демографічне розмаїття свідчить про те, що пункт

перетину є критичним вузлом як для короткострокового туризму, так і для довгострокових міграційних моделей [5].

Мандрівники, які користуються прикордонним переходом Мамалига–Крива, керуються різноманітними мотивами, які, своєю чергою, впливають на їхній вибір місць призначення в регіоні. Ключовими причинами для перетину є участь у рекреаційних заходах, таких як риболовецький туризм, який особливо популярний завдяки багатим водним ресурсам регіону та добре розвиненим рибальським можливостям. Інші помітні мотиватори включають культурний туризм, ділові починання та відвідування історичних пам'яток. Серед місць, які найчастіше відвідують туристи, є місцеві міста, відомі своєю гостинністю, природні парки та місця історичного значення, що підкреслює багатогранну привабливість прикордонного регіону [6].

Види транспорту, що використовуються на пункті пропуску

На прикордонному переході Мамалига–Крива баланс між приватними та комерційними транспортними засобами демонструє важливі тенденції у подорожах та торгівлі. Дані вказують на те, що приватні транспортні засоби складають більшість перетинів, що відображає високий попит на особисту мобільність як серед місцевих жителів, так і серед туристів [7]. На цю поширеність впливають такі фактори, як гнучкість графіків подорожей, зручність для сімей та можливість перевезення особистих товарів без додаткових логістичних домовленостей. Натомість комерційні транспортні засоби, хоча й менші за кількістю, відіграють життєво важливу роль у підтримці транскордонної торгівлі та доставці товарів. Різні закономірності між цими двома типами транспортних засобів дають уявлення про подвійну функцію регіону як транзитного вузла, так і пункту особистого перетину. Примітно, що склад та середній вік автопарку додатково ілюструють поточні проблеми модернізації транспортної інфраструктури.

Громадський транспорт та маршрутні перевезення є важливими альтернативами для тих, хто перетинає кордон Мамалига–Крива без доступу до приватних транспортних засобів. Ці види транспорту особливо

обслуговують туристів, трудових мігрантів та осіб, які шукають економічно ефективні та екологічно безпечні варіанти подорожей [7]. Регулярні автобуси та мікроавтобуси з'єднують сусідні міста та селища, пропонуючи надійний засіб пересування. Популярність трансферних послуг часто визначається такими факторами, як частота відправлень, доступність квитків та зручність прямих маршрутів. Крім того, громадський транспорт допомагає зменшити затори на кордоні, зменшуючи загальну кількість транспортних засобів, сприяючи плавнішому потоку та підвищенню ефективності.

Вантажні перевезення становлять значну складову транспортного потоку через перехід Мамалига–Крива, що лежить в основі економічної життєздатності регіону. Характеристики вантажних перевезень формуються типами товарів, що перевозяться, нормативними вимогами та потужностями митних установ [7]. Комерційні вантажівки, якими часто керують логістичні компанії, перевозять різноманітну продукцію, включаючи сільськогосподарську продукцію, споживчі товари та промислові матеріали. Ключові особливості вантажних перевезень включають: - Планові перевезення на основі потреб ланцюга поставок - Використання транспортних засобів, обладнаних для певних типів вантажів (наприклад, рефрижератори для швидкопсувних продуктів) - Дотримання суворих протоколів документації та перевірки Ці фактори разом забезпечують стабільність вантажних потоків, а також підкреслюють операційні складнощі, властиві міжнародним вантажним перевезенням.

Фактори, що впливають на пересування через пункт пропуску

Вимоги щодо віз та документації відіграють ключову роль у формуванні руху як туристів, так і транспортних потоків через прикордонний перехід Мамалига-Крива. Фізичні особи та комерційні оператори повинні переконатися, що всі проїзні документи, включаючи візи, паспорти та відповідні дозволи, є дійсними та актуальними, перш ніж підходити до перетину кордону. Необхідність дотримання цих вимог може вплинути на обсяг та швидкість перетину кордону, особливо в пікові сезони подорожей,

коли час обробки може збільшитися. Зокрема, для туристів спрощена візова політика та двосторонні угоди можуть значно підвищити мобільність, тоді як суворіші правила можуть створювати бар'єри для в'їзду або затримки, що стримують подорожі. Ефективні процеси документування сприяють більш безпроблемному перетину кордону та сприяють підвищенню туристичної та транспортної пропускної здатності, підтримуючи стратегічні цілі регіонального співробітництва та економічного розвитку [8].

Протоколи безпеки та процеси перевірки є ще одним критичним фактором, що впливає на рух на прикордонному перетині Мамалига-Крива. Кожен транспортний засіб та мандрівник підлягають перевіркам, які можуть включати митний огляд, перевірку безпеки та перевірку вантажу або особистих речей. Ці процедури, хоча й є важливими для забезпечення безпеки та дотримання національних правил, також можуть призвести до затримок та вплинути на загальну ефективність перетину кордону. Наприклад, посилений контроль вантажних транспортних засобів або підвищений рівень тривоги у відповідь на конкретні загрози може призвести до збільшення часу очікування, що вплине як на комерційні, так і на особисті поїздки. Баланс між суворими заходами безпеки та ефективним оформленням є важливим для підтримки потоку товарів і пасажирів, одночасно захищаючи цілісність кордону [9].

Вплив регіональних геополітичних подій на прикордонні потоки неможливо переоцінити, оскільки зміни в політичному ландшафті часто призводять до негайних, а іноді й різких змін у транскордонному русі. Такі події, як дипломатична напруженість, торговельні суперечки або інциденти безпеки в регіоні, можуть спонукати до впровадження нових правил, тимчасового закриття або посилення моніторингу на пункті пропуску Мамалига-Крива. Ці зміни можуть порушити усталені схеми подорожей, зменшити кількість туристів та перешкодити перевезенню товарів через кордон. Крім того, сприйняття підвищеного ризику може впливати на прийняття рішень як туристами, так і транспортними операторами, які

можуть шукати альтернативні маршрути або відкладати плани подорожей у відповідь на геополітичну нестабільність. Розуміння цієї динаміки є важливим для прогнозування коливань прикордонної активності та розробки адаптивних стратегій управління туристичними та транспортними потоками [10].

Проблеми, що виникають на кордоні

Затори та час очікування залишаються постійною проблемою на прикордонному переході Мамалига-Крива, що часто впливає на ефективність як туристичних, так і транспортних потоків. Велика кількість пасажирів та комерційних транспортних засобів, особливо в пікові сезони подорожей або святкові періоди, може призвести до значних затримок. Ці затори посилюються необхідністю ретельних перевірок та оглядів документів, які, хоча й необхідні для безпеки, сприяють збільшенню часу очікування. В результаті, як окремі особи, так і транспортні оператори можуть зіткнутися з непередбачуваними графіками, зниженням задоволеності та збільшенням витрат через тривале простоювання та використання ресурсів. Управління цим часом очікування має вирішальне значення для підтримки привабливості пункту пропуску для туризму та торгівлі, що підкреслює необхідність оптимізації процесів та збільшення пропускної здатності.

Обмеження інфраструктури та проблеми з технічним обслуговуванням ще більше ускладнюють роботу прикордонного переходу Мамалига-Крива. Існуючі споруди можуть мати труднощі з задоволенням сучасних транспортних потреб, оскільки застарілі дороги, обмежені місця для паркування та недостатня кількість зон огляду є поширеними проблемами. Ці недоліки перешкоджають безперебійному потоку транспортних засобів та пасажирів, що призводить до вузьких місць та ризиків для безпеки. Крім того, погане технічне обслуговування обладнання та споруд може призвести до неочікуваних перебоїв або уповільнень, що порушує роботу кордонів. Усунення цих інфраструктурних прогалин є

важливим для покращення загальної ефективності, безпеки та зручності користувачів у пункті пропуску.

Транскордонна співпраця та перешкоди у зв'язку також створюють значні перешкоди для ефективного функціонування переправного пункту Мамалига–Крива. Різниця в адміністративних процедурах, мовні бар'єри та різні рівні впровадження технологій між прикордонними органами сусідніх країн можуть створювати плутанину та затримки. Неправильно узгоджені пріоритети або відсутність обміну інформацією в режимі реального часу ще більше ускладнюють координацію перевірок безпеки та управління дорожнім рухом. Для подолання цих перешкод важливо сприяти зміцненню інституційних зв'язків, гармонізації операційних протоколів та інвестуванню у спільні навчальні та комунікаційні платформи. Посилена співпраця призведе до більш передбачуваного та плавного транзиту як для туристів, так і для вантажів, що зрештою сприятиме регіональному зв'язку та економічній активності.

Останні тенденції та майбутні прогнози

Нещодавні корективи політики відіграли значну роль у формуванні структури туристичних та транспортних потоків через пункт пропуску через кордон Мамалига-Крива. Наприклад, нові правила, спрямовані на спрощення транзиту та залучення більшої кількості туристів, призвели до помітних змін в обсягах та часі транскордонних перевезень. Як прямий наслідок, регіон спостерігає підвищену увагу з боку інвестиційних фондів, що ще більше підтримує ширшу мету розвитку пункту пропуску Мамалига-Крива як сучасного вузла для міжнародних залізничних сполучень. Ці зміни, зумовлені політикою, не лише допомагають оптимізувати прикордонні процеси, але й підвищують привабливість регіону як місця призначення як для туристів, так і для бізнесу[11].

Для задоволення зростаючого попиту та зменшення заторів наразі розробляються плани модернізації та розширення інфраструктури на пункті пропуску через кордон Мамалига-Крива. Ці очікувані покращення

включають модернізацію транспортних вузлів, розширення митних споруд та додавання нових смуг для пасажирських та вантажних транспортних засобів. Очікувані переваги цих модернізацій є багатограними, включаючи скорочення часу очікування, підвищення безпеки та більшу пропускну здатність для обробки зростаючого потоку мандрівників та товарів. Такі інвестиції мають вирішальне значення для забезпечення того, щоб прикордонний перехід йшов в ногу з прогнозованим зростанням як туризму, так і комерційних перевезень у найближчі роки [2].

Майбутні прогнози щодо перетину кордону Мамалига-Крива також залежать від потенційного впливу нових туристичних та торговельних угод між сусідніми країнами. Ці угоди, ймовірно, сприятимуть посиленню транскордонної співпраці, посилюватимуть маркетингові зусилля для місцевих туристичних об'єктів та стимулюватимуть розвиток бізнес-центрів поблизу кордону. Як результат, зацікавлені сторони очікують сплеску як короткострокових візитів, так і довгострокової економічної діяльності, що може перетворити пункт перетину кордону на життєво важливі регіональні ворота. Узгоджуючи прикордонну політику з ширшими цілями регіональної інтеграції та економічного розвитку, ці угоди мають відігравати ключову роль у формуванні майбутнього ландшафту прикордонної зони Мамалига-Крива.

Таблиця 1.

Туристичні та транспортні потоки на КПП Мамалига-Крива

Період	В'їзд/виїзд	Громадян	Автомобілів			
			Легкових	Вантажних	Автобусів	Всього
01.01.2020 - 31.12.2020	З України	125681	26173	23853	2491	52517
	В Україну	143788	24604	15958	4142	44704
	Разом	269469	50777	39811	6633	97221
01.01.2021 - 31.12.2021	З України	149661	33783	27820	3589	65192
	В Україну	160332	33995	19203	3915	57113
	Разом	309993	67778	47023	7504	122305
01.01.2022 - 31.12.2022	З України	208231	53821	30376	3158	87355
	В Україну	181902	47441	22855	2949	73245
	Разом	390133	101262	53231	6107	160600
01.01.2023 - 31.12.2023	З України	225022	57132	24584	3440	85156
	В Україну	215235	54542	18668	3169	76379
	Разом	440257	111674	43252	6609	161535
01.01.2024 - 31.12.2024	З України	274945	62721	23917	3807	90445
	В Україну	250899	59198	17824	3506	80528
	Разом	525844	121919	41741	7313	170973
01.01.2025 - 31.12.2025	З України	262933	59859	23354	3863	87076
	В Україну	246026	57487	18499	3629	79615
	Разом	508959	117346	41853	7492	166691

Таблиця 1 містить дані про кількість громадян та транспортних засобів (легкових, вантажних, автобусів), що перетнули пункт пропуску «Мамалига» у період з 2020 по 2025 рік. Аналіз дозволяє виявити значні тенденції у динаміці потоку. Спостерігається безперервне та значне зростання загальної кількості громадян та транспортних засобів, що перетинають кордон, у період з 2020 по 2024 рік:

1. Кількість громадян зросла майже у два рази: з 269,469 осіб у 2020 році до пікових 525,844 осіб у 2024 році (+95%).
2. Кількість транспортних засобів зросла з 97,221 одиниць у 2020 році до 170,973 одиниць у 2024 році (+76%).

Дані за 2025 рік показують невелике скорочення як кількості громадян (з 525,844 до 508,959), так і кількості транспорту (з 170,973 до 166,691) порівняно з піковим 2024 роком.

Легкові автомобілі становлять найбільшу частку всього транспортного потоку. У 2024 році їхня кількість досягла 121 919 одиниць. Спостерігається стабільне зростання з 50,777 у 2020 році до 121,919 у 2024 році.

Вантажні автомобілі є другою за величиною категорією транспорту. Кількість вантажівок зросла з 39,811 у 2020 році до пікових 53,231 у 2022 році.

У 2023–2025 роках спостерігається певне зниження (43,252 у 2023, 41,741 у 2024, 41,853 у 2025) порівняно з піком 2022 року, що пов'язане із початком повномасштабного вторгнення росії в Україну.

Автобуси складають найменшу частку транспортного потоку. Після зростання з 6,633 (2020) до 7,504 (2021), потік автобусів залишався відносно стабільним на рівні 6,107–7,492 одиниць протягом 2022–2025 років.

Аналіз напрямків руху (В'їзд vs. Виїзд) показує, що потік громадян та транспорту з України та в Україну є досить збалансованим, проте є деякі відмінності. Загалом, протягом усього періоду, кількість громадян, які в'їхали в Україну (143,788 у 2020; 250,899 у 2024) була трохи меншою, ніж

кількість тих, хто виїхав з України (125,681 у 2020; 274,945 у 2024), особливо у 2023 та 2024 роках, що свідчить про **домінування виїзного потоку**.

Спостерігається тенденція до того, що більше вантажівок виїжджає з України, ніж в'їжджає (наприклад, 30,376 З України проти 22,855 В Україну у 2022 році). Це може вказувати на переважання експортних операцій через цей пункт пропуску у певні періоди.

3.2. Вплив пропускної здатності та швидкості оформлення на туристичні потоки.

Пропускна здатність контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива відіграє вирішальну роль у визначенні обсягу туристичних в'їздів до регіону. Коли контрольно-пропускний пункт здатний обробляти більшу кількість транспортних засобів та осіб на годину, він, природно, забезпечує більший наплив туристів. Підвищена пропускна здатність не лише забезпечує стабільний потік відвідувачів, але й заохочує більше людей обирати цей маршрут для своїх подорожей, оскільки вони вважають його більш ефективним та надійним. Цей зв'язок підкреслює важливість покращення інфраструктури та коригування персоналу для максимального використання потенціалу контрольно-пропускного пункту для розвитку місцевого туризму.

Обмежена пропускна здатність на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива часто призводить до значних заторів та тривалого часу очікування, що може відлякувати туристів від перетину кордону в цьому пункті. Коли пропускна здатність обмежена — чи то через застарілі приміщення, недостатню кількість персоналу чи технічні несправності — черги збільшуються, і мандрівники відчують розчарування. Це зниження вражень не лише зменшує безпосередню кількість в'їздів, але й може негативно вплинути на репутацію контрольно-пропускного пункту, змушуючи туристів шукати альтернативні маршрути. Як наслідок, оптимізація пропускної здатності є важливою для мінімізації вузьких місць та підтримки позитивного сприйняття серед відвідувачів.

Туристичні потоки на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива демонструють помітні коливання між піковими та позапіковими періодами подорожей. Під час свят, вихідних та спеціальних подій кількість мандрівників різко зростає, що створює підвищений тиск на роботу контрольно-пропускних пунктів та підкреслює необхідність адаптивного управління пропускнуою здатністю. І навпаки, у позапікові періоди спостерігається зменшення кількості перетинів, що полегшує прохід та зменшує затори. Розуміння цих коливань дозволяє органам влади ефективніше розподіляти ресурси, забезпечуючи безперебійну роботу протягом усього року та адаптуючи стратегії до динамічних потреб туристичного потоку.

Роль швидкості оформлення в туристичному досвіді. Швидкість, з якою мандрівники проходять оформлення на пунктах пропуску через кордон, відіграє вирішальну роль у формуванні їхньої загальної задоволеності перетином кордону. Коли процедури оформлення спрощені та ефективні, туристи частіше сприймають процес як позитивний та безпроблемний, що, своєю чергою, покращує їхнє сприйняття місця призначення. Швидке оформлення зменшує стрес і втому, часто пов'язані з тривалим очікуванням, дозволяючи відвідувачам розпочати свою подорож на позитивній ноті. Навпаки, повільні або громіздкі процедури можуть призвести до розчарування, зменшити задоволення від поїздки та негативно вплинути на перше враження мандрівника про регіон.

Швидкість оформлення – це не лише питання індивідуальної задоволеності мандрівника, але й безпосередньо впливає на операційну ефективність пункту пропуску в цілому. Швидший час оформлення означає, що більша кількість туристів може бути прийнята за певний період, зменшуючи вузькі місця та покращуючи потік транспорту через пункт пропуску. Ця операційна ефективність особливо важлива в пікові сезони подорожей, коли кількість прибуття може різко зрости. Ефективні процеси

оформлення допомагають підтримувати порядок і мінімізувати затримки, підтримуючи безперебійне функціонування всієї системи перетину кордону.

І навпаки, повільне оформлення документів на контрольно-пропускних пунктах може мати значні негативні наслідки для поведінки туристів та майбутніх рішень щодо подорожей. Тривалий час очікування може відлякати туристів від вибору того самого маршруту чи пункту призначення для наступних відвідувань, оскільки отримані незручності можуть переважувати переваги поїздки. Крім того, негативні відгуки від незадоволених мандрівників можуть зашкодити репутації прикордонного пункту та регіону, який він обслуговує. Туристи, які стикаються з тривалими затримками, рідше рекомендують цей маршрут іншим і навіть можуть обрати альтернативні пункти перетину кордону чи пункти призначення в майбутньому.

Стратегії покращення пропускної здатності та швидкості оформлення. Інтеграція передових технологій на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива пропонує потужне рішення для підвищення як пропускної здатності, так і швидкості оформлення документів. Впровадження автоматизованих кіосків паспортного контролю, систем біометричної ідентифікації та платформ цифрового митного декларування може значно скоротити час ручного оформлення для кожного мандрівника. Ці інновації не тільки мінімізують людські помилки, але й сприяють безперебійному потоку туристів через кордон, підвищуючи загальну ефективність контрольно-пропускного пункту. Крім того, використання аналітики даних у режимі реального часу дозволяє прикордонникам передбачати періоди пік та відповідно розподіляти ресурси, забезпечуючи швидке усунення вузьких місць. Завдяки таким технологічним досягненням, контрольно-пропускний пункт може обслуговувати більші обсяги туристичного потоку без шкоди для стандартів безпеки.

Покращення навчання персоналу та оптимізація розподілу ресурсів є однаково важливими для покращення операційної діяльності на прикордонних контрольно-пропускних пунктах. Комплексні навчальні

програми забезпечують персонал найновішими процедурними знаннями та навичками обслуговування клієнтів, що дозволяє їм ефективно обробляти запити та швидко вирішувати проблеми. Крім того, стратегічне планування та динамічне розподілення персоналу в години високого навантаження забезпечують наявність достатньої кількості персоналу для управління коливаннями обсягів туристів. Такий підхід скорочує час очікування та сприяє більш організованому потоку, тим самим підвищуючи задоволеність мандрівників. Зрештою, добре навчена та належним чином розподілена робоча сила є основою будь-якої успішної стратегії управління кордонами.

Коригування політики та посилення транскордонної співпраці є життєво важливими для сприяння більш плавному потоку туристів через контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива. Завдяки гармонізації правил та спрощенню вимог до документації у співпраці із сусідніми країнами, органи влади можуть усунути зайві бар'єри та спростити процедури оформлення документів. Наприклад, запровадження спільних смуг огляду або взаємне визнання певних проїзних документів може пришвидшити обробку документів для мандрівників, які переміщуються між двома країнами. Крім того, регулярне спілкування та скоординоване планування між прикордонними службами допомагають швидко вирішувати виникаючі проблеми та підтримувати стабільний рівень обслуговування. Ці стратегії, засновані на політиці, не лише скорочують час оформлення документів, але й сприяють створенню більш гостинного середовища для міжнародних туристів.

3.3. Рівень сервісу та комфортності перебування туристів на пункті пропуску.

Наявність та якість зон очікування та зручностей на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива відіграють значну роль у формуванні загального враження туристів. Добре спроектовані зони очікування, обладнані зручними сидіннями, належним захистом від негоди та чіткими

інформаційними знаками, можуть значно зменшити стрес під час перетину кордону. Крім того, наявність необхідних зручностей, таких як туалети, торговельні автомати та доступ до Wi-Fi, покращує рівень обслуговування, дозволяючи мандрівникам комфортно проводити час під час потенційних затримок. Коли ці зручності відсутні або погано обслуговуються, туристи часто висловлюють невдоволення, що може негативно вплинути на їхнє сприйняття контрольно-пропускного пункту та відлякати майбутніх відвідувань. Тому інвестування в сучасні, просторі зони очікування та надійні зручності має вирішальне значення для підвищення як комфорту, так і задоволення мандрівників, які проїжджають через Мамалига-Крива.

Доступність та зручність для мандрівників з особливими потребами є фундаментальними міркуваннями при оцінці якості обслуговування на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Такі особливості, як пандуси для доступу для інвалідних візків, тактильне покриття для людей з вадами зору та пріоритетні смуги обслуговування, гарантують, що всі відвідувачі, незалежно від фізичних можливостей, можуть пересуватися контрольно-пропускним пунктом з мінімальними труднощами. Наявність доступних туалетів та спеціально відведених місць для сидіння ще раз демонструє прагнення до інклюзивності. Однак, якщо такі умови відсутні або їх недостатньо, це може створити значні перешкоди для людей з інвалідністю або обмеженою мобільністю, знижуючи як комфорт, так і ймовірність позитивного досвіду подорожі. Забезпечення комплексних заходів доступності не лише відповідає міжнародним стандартам, але й сприяє тому, щоб контрольно-пропускний пункт став гостинним місцем для всіх туристів.

Стандарти санітарії, чистоти та обслуговування мають вирішальне значення для комфорту та благополуччя туристів на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Регулярні графіки прибирання туалетів, зон очікування та громадських місць допомагають підтримувати гігієнічне середовище, що особливо важливо в періоди високого трафіку. Крім того, оперативний ремонт приміщень, належна утилізація відходів та

наявність дезінфікуючих засобів для рук сприяють загальному відчуттю порядку та турботи. І навпаки, нехтування цими зонами може призвести до неприємних запахів, переповнених сміттєвих баків та погіршення інфраструктури, що може викликати у мандрівників відчуття неспокою або небажаності. Високі стандарти чистоти та обслуговування не лише захищають здоров'я населення, але й підвищують репутацію контрольно-пропускного пункту як безпечного та комфортного пункту входу.

Ефективність та організація процедур прикордонного контролю

Ефективність паспортних та митних перевірок на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива є критичним фактором, що впливає на загальний комфорт та задоволення мандрівників. У середньому, час обробки як паспортного, так і митного контролю на цьому контрольно-пропускному пункті демонструє мінливість залежно від обсягу руху та кількості персоналу. У години пік туристи часто стикаються з довгими очікуваннями, іноді перевищуючи 30 хвилин, що може призвести до розчарування та дискомфорту. І навпаки, в години поза піком час обробки значно скорочується, що робить процес перетину кордону швидшим та приємнішим. Ці коливання підкреслюють важливість належного персоналу та спрощених процедур для підтримки постійного та ефективного потоку мандрівників через контрольно-пропускний пункт.

Чіткі та ефективні покажчики є важливими для супроводу мандрівників під час процедур на кордоні, а на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива якість поширення інформації відіграє ключову роль у зменшенні плутанини та затримок. Канали кількома мовами, стратегічно розміщені в ключових точках прийняття рішень, допомагають спрямовувати туристів до відповідних черг та надають інформацію про необхідні документи та процедури. Окрім фізичних покажчиків, цифрові дисплеї та оголошення в громадських місцях додатково допомагають інформувати мандрівників. Однак, невідповідності в чіткості та видимості покажчиків можуть іноді призводити до непорозумінь, що підкреслює необхідність регулярного

оновлення та обслуговування, щоб забезпечити ефективне пересування контрольно-пропускним пунктом усіма мандрівниками, незалежно від рівня володіння мовою.

Безперешкодна координація між прикордонниками та допоміжними службами значно покращує загальну організацію контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Добре навчений персонал працює в тандемі з митними агентами, службами безпеки та рятувальниками, щоб керувати потоком мандрівників та оперативно вирішувати будь-які проблеми. Така співпраця не лише сприяє безперебійному оформленню, але й гарантує, що допомога буде легкодоступною для мандрівників з особливими потребами або в надзвичайних ситуаціях. Регулярні брифінги та спілкування між різними командами сприяють створенню злагодженого операційного середовища, що є життєво важливим для підтримки високих стандартів обслуговування та мінімізації збоїв у години пік.

З метою визначення *комфортності перебування перетину туристами* КПП Мамалига-Крива на пункті пропуску було проведено опитування туристів ТК «Мідіан», яка є одним із лідерів на ринку транспортно-туристичних послуг м. Чернівці. Опитування здійснювалося комбінованим методом у вигляді google forms та методу інтерв'ювання. Всього було опитано 220 осіб. Основними запитаннями були про оцінку атмосфери на КПП, комфортність та чистоту вбиралень, ставлення працівників та персоналу до туристів та мандрівників. *За результатами опитування туристи, які проїжджають через контрольно-пропускний пункт Мамалига-Крива, часто відзначають професіоналізм та готовність допомогти співробітникам прикордонного контролю. Багато мандрівників повідомляють, що співробітники ввічливо вітають їх, надають чіткі інструкції та ефективно вирішують будь-які проблеми, що виникають під час перевірки. Такий рівень обслуговування сприяє більш позитивному досвіду транзиту та допомагає зменшити стрес, який зазвичай пов'язаний з перетином міжнародного кордону. Крім того, постійна присутність*

багатомовного персоналу покращує комунікацію та гарантує, що відвідувачі з різних країн почуватимуться бажаними гостями та добре поінформованими протягом усієї своєї подорожі. Відзначають, що атмосфера на КПП спокійна та комфортна, швидкість проходження КПП займає в середньому 20-30 хв.

Під час тривалого очікування комфорт та відчуття безпеки туристів стають особливо важливими. Контрольно-пропускний пункт пропонує кілька зручностей, призначених для покращення вражень від очікування, таких як захищені зони для сидіння, чисті туалети та видимий персонал охорони. Ці особливості допомагають створити заспокійливу атмосферу для мандрівників, особливо під час інтенсивного руху або несприятливої погоди. Однак, деякі відвідувачі зазначають, що рівень комфорту можна було б ще більше покращити, оновивши інтер'єри та розширивши зони відпочинку, оскільки більш вишукане та комфортне середовище значно підвищить загальне задоволення.

Туристи запропонували низку пропозицій щодо подальшого покращення рівня обслуговування на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Ключові рекомендації включають збільшення кількості персоналу в години пік для скорочення часу обробки, покращення якості та доступності вивісок, а також надання оновлень щодо часу очікування в режимі реального часу. Інші пропозиції зосереджені на розширенні допоміжних послуг, таких як додавання кіосків з їжею та напоями та покращення інформаційних центрів.

Вирішуючи ці питання, влада може працювати над створенням більш безперебійного та приємного досвіду для всіх мандрівників, які проходять через контрольно-пропускний пункт.

3.4. SWOT-аналіз ПП Мамалига–Крива як елемента прикордонного туристичного середовища.

Сильні сторони. Контрольно-пропускний пункт Мамалига–Крива стратегічно розташований уздовж кордону, що робить його важливим воротом для транскордонного руху між Україною та Молдовою. Його розташування не лише покращує потік людей і товарів, але й зміцнює регіональні економічні зв'язки та сприяє міжнародній співпраці. Таке розташування дозволяє ефективно здійснювати транзитні та логістичні операції, оскільки контрольно-пропускний пункт служить основним каналом у ширшій транспортній мережі Східної Європи. Крім того, близькість контрольно-пропускного пункту до ключових транспортних коридорів ще більше посилює його роль як життєво важливої ланки в торгівлі та мобільності, пропонуючи обом країнам значні переваги з точки зору доступності та регіональної інтеграції.

Однією з помітних переваг контрольно-пропускного пункту Мамалига–Крива є його сучасна інфраструктура, яка включає передові технологічні рішення для оптимізації процесів прикордонного контролю. Об'єкт оснащений сучасними системами інспекції, безпечними мережами зв'язку та автоматизованими інструментами управління даними, що забезпечують як безпеку, так і швидкість. Ці технологічні досягнення допомагають скоротити час очікування, мінімізувати затори та підвищити точність перевірок. В результаті, контрольно-пропускний пункт здатний ефективно обробляти великі обсяги пасажирів і вантажів, зміцнюючи свою роль надійного та перспективного пункту перетину кордону.

Контрольний пункт Мамалига–Крива також використовує встановлені протоколи, розроблені для сприяння ефективному оформленню кордону. Діють стандартизовані процедури, що забезпечують швидке та безпечне оформлення пасажирів та вантажів. Ці протоколи включають чіткі вимоги до документації, регулярні митні перевірки та систематичну координацію з правоохоронними органами. Такі заходи допомагають зменшити ризики, пов'язані з контрабандою або незаконною міграцією, одночасно підтримуючи безперебійний потік законного трафіку. У свою чергу, ця

операційна ефективність сприяє репутації контрольно-пропускного пункту як надійного та добре керованого прикордонного об'єкта.

Слабкі сторони. Однією з основних слабких сторін контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива є його обмежена пропускна здатність, що часто призводить до значних заторів у періоди пік. Контрольно-пропускний пункт був розроблений для обслуговування певного обсягу транспорту, але різке зростання транскордонного руху, особливо під час свят або підвищеної регіональної активності, може перевантажити його інфраструктуру. Ці затори не лише спричиняють затримки для мандрівників та вантажних перевізників, але й можуть порушити ефективний потік товарів та послуг. Крім того, часті вузькі місця на контрольно-пропускному пункті можуть знизити задоволеність користувачів та перешкодити економічній активності в навколишньому районі.

Ще однією помітною слабкістю є недостатнє укомплектування персоналом та розподіл ресурсів, що спостерігається на контрольно-пропускному пункті Мамалига-Крива. Періодична нестача навченого персоналу може уповільнити обробку документів та перевірки, що призводить до збільшення часу очікування та зниження операційної ефективності. Ця проблема ще більше посилюється обмеженими інвестиціями в допоміжні ресурси, такі як перекладачі, обладнання для митного оформлення та адміністративна підтримка. В результаті персонал може відчувати збільшення робочого навантаження та стресу, що потенційно може поставити під загрозу якість та узгодженість процедур прикордонного контролю.

Контрольний пункт також стикається з вразливістю у своїх системах безпеки та моніторингу, що створює ризики як для безпеки, так і для дотримання вимог. Застаріле обладнання для спостереження та обмежена інтеграція сучасних технологій моніторингу можуть перешкоджати виявленню незаконної діяльності, такої як контрабанда або несанкціонований перетин кордону. Крім того, прогалини в обміні даними в режимі реального

часу та координації з іншими прикордонними службами можуть знизити ефективність протоколів безпеки. Ці недоліки можуть зробити контрольно-пропускний пункт привабливою мішенню для злочинних організацій, підриваючи загальну цілісність транскордонних операцій.

Можливості. Контрольно-пропускний пункт Мамалига–Крива має значні перспективи для сприяння посиленню торговельно-економічної співпраці між Україною та Молдовою, враховуючи його стратегічне розташування та економічний потенціал навколишньої Чернівецької області. Оскільки транскордонна торгівля продовжує розширюватися, контрольно-пропускний пункт може слугувати життєво важливою ланкою в регіональних ланцюгах поставок, сприяючи ефективнішому переміщенню товарів та послуг. Зміцнюючи двосторонні зв'язки, обидві країни можуть використовувати присутність контрольно-пропускного пункту для залучення нових інвестицій, стимулювання місцевого бізнесу та створення робочих місць. Це узгодження з ширшими стратегіями економічного зростання підкреслює цінність контрольно-пропускного пункту як рушійної сили процвітання регіону.

Ще одна значна можливість полягає в перспективах міжнародного фінансування та модернізації, які можуть вирішити багато поточних проблем контрольно-пропускного пункту. За допомогою правильних інвестицій можна реалізувати модернізацію інфраструктури, таку як автоматизовані системи обробки, покращене транспортне сполучення та вдосконалені об'єкти. Ці покращення часто підтримуються програмами Європейського Союзу або двосторонніми ініціативами, спрямованими на регіональну інтеграцію та безпеку. Доступ до міжнародного фінансування може зробити контрольно-пропускний пункт більш конкурентоспроможним, зменшити затори та підвищити загальну ефективність, зробивши його привабливим шлюзом для транскордонного руху.

Розширення спектру послуг, що пропонуються на контрольно-пропускному пункті Мамалига–Крива, дає можливість перетворити його на

комплексний митний та логістичний центр. Завдяки інтеграції таких послуг, як митні склади, експедирування вантажів та логістика з доданою вартістю, контрольно-пропускний пункт може стати універсальним рішенням для трейдерів та перевізників. Це не лише оптимізує операції, але й позиціонує контрольно-пропускний пункт як критичний вузол у міжнародних логістичних мережах. Диверсифікація його функцій таким чином може стимулювати збільшення обсягів перевезень та створити нові потоки доходів як для державного, так і для приватного секторів.

Загрози. Контрольно-пропускний пункт Мамалига–Крива стикається зі значними ризиками, пов'язаними з контрабандою та іншою незаконною діяльністю, яка може підірвати як операційну цілісність, так і безпеку кордону. Завдяки своєму стратегічному розташуванню вздовж головного транзитного маршруту, контрольно-пропускний пункт особливо вразливий до торгівлі контрабандними товарами, забороненими речовинами та навіть торгівлі людьми. Ця діяльність не лише навантажує ресурси правоохоронних органів, але й шкодить репутації контрольно-пропускного пункту, потенційно перешкоджаючи законній торгівлі та подорожам. Більше того, постійні контрабандні операції можуть вимагати суворішого контролю та перевірок, що може уповільнити час обробки та вплинути на ефективність транскордонного руху. Як наслідок, постійна пильність та інвестиції в технології виявлення є важливими для протидії цій постійній загрозі.

Політична нестабільність у регіоні становить ще одну критичну загрозу для ефективного функціонування контрольно-пропускного пункту Мамалига–Крива. Коливання дипломатичних відносин або раптові зміни в урядовій політиці можуть призвести до непередбачуваного закриття кордонів, збільшення бюрократичних перешкод або запровадження обмежувальних торговельних заходів. Така нестабільність часто призводить до зниження довіри інвесторів та небажання підприємств займатися транскордонною торгівлею. Крім того, це ускладнює зусилля щодо гармонізації процедур або реалізації спільних проектів модернізації із

сусідніми країнами. Таким чином, діяльність контрольно-пропускного пункту тісно пов'язана з ширшим політичним кліматом, що робить його вразливим до збоїв, що знаходяться поза його безпосереднього контролю.

Регіональні конфлікти створюють додаткову загрозу стабільності та безперебійній роботі контрольно-пропускного пункту Мамалига-Крива. Збройні зіткнення, нарощування військових сил або посилена безпека в сусідніх районах можуть призвести до тимчасового закриття або обмеження пересування людей і товарів. Ці збої не лише перешкоджають торговельним потокам, але й створюють невизначеність для мандрівників та постачальників логістичних послуг, які покладаються на передбачувані графіки. Крім того, поточні або ескалаційні конфлікти можуть перенаправляти ресурси з управління кордонами на проблеми безпеки, зменшуючи можливості для рутинних операцій на контрольно-пропускних пунктах. Тому контрольно-пропускний пункт повинен бути готовий швидко адаптуватися до змін умов безпеки, які можуть виникнути внаслідок конфлікту в навколишньому регіоні.

ВИСНОВКИ

1. Пункт пропуску «Мамалига» є критично важливим для транзиту та міжнародного сполучення, про що свідчить майже подвійне зростання потоку громадян за 5 років. Стрімке зростання потоку, особливо у 2022–2024 роках, свідчить про значне збільшення навантаження на інфраструктуру та контрольні органи, що вимагає постійної модернізації та оптимізації митних процедур для забезпечення пропускної спроможності. Коливання в потоці вантажних автомобілів можуть слугувати індикатором змін в зовнішньоекономічній діяльності регіону.
2. Ефективні митні та імміграційні процеси є важливими для забезпечення безперебійного та зручного перетину кордонів, що сприяє збільшенню міжнародних туристичних потоків. Було показано, що впровадження передових технологій, спрощена перевірка документів та заходи зі спрощення візового режиму скорочують час очікування та бюрократичні перешкоди для відвідувачів. Впроваджуючи ці покращення, країни можуть запропонувати туристам більш гостинний досвід, що сприяє позитивному сприйняттю та повторним візитам.
3. Інтеграція національної прикордонної інфраструктури з регіональними та міжнародними туристичними маршрутами є ще одним вирішальним фактором у розширенні міжнародного туризму. Ця інтеграція не лише розширює спектр доступних туристичних напрямків, але й дозволяє скоординувати маркетингові зусилля та спільні ініціативи розвитку між сусідніми країнами. В результаті туристи отримують більшу гнучкість у плануванні маршрутів, а регіони відчують збільшення туристичних потоків та спільні економічні вигоди. Синхронізація розвитку інфраструктури по обидва боки кордону є важливою для максимізації переваг міжнародного туризму та сприяння транскордонному співробітництву.

4. Покращення прикордонної інфраструктури безпосередньо сприяє скороченню часу подорожі та заторів для міжнародних туристів, роблячи транскордонні подорожі ефективнішими та привабливішими.
5. Модернізовані прикордонні споруди також сприяють організації та виконанню транскордонних пакетних турів та маршрутів, які стають дедалі популярнішими серед міжнародних туристів. Покращене сполучення та спрощені імміграційні процеси дозволяють туроператорам розробляти безперебійний багатонаціональний досвід, залучаючи більші групи туристів, яких в іншому випадку могли б стримувати логістичні проблеми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз ефективності запровадження спільного контролю на пунктах пропуску // *Регіональний розвиток та митна політика*. 2023. С 25-32.
2. Бережна Ю. В. Роль митних органів у забезпеченні привабливості туристичного дестинації. *Економіка та суспільство*. 2021. С.15-25.
3. Бережнюк І.Г. Гармонізація митного законодавства України до стандартів ЄС в умовах євроінтеграції // *Вісник НАН України*. 2025. С 27-40.
4. Бережнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія / І.Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. – 543 с.
5. Брисов О.А. Розвиток прикордонної інфраструктури в контексті стимулювання міжнародного туризму // *Регіональна економіка*. 2022. С 30-38.
6. Голод А. П. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. С.50-56.
7. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua>
8. Державна прикордонна служба України. Електронний ресурс. <https://dpsu.gov.ua/uk/map>.
9. Довідник туриста: перетин кордону Україна-Молдова 2025. Державна митна служба України.
10. Додін Є.В. Правоохоронна функція митних органів. Митна справа. № 6 (66). 2009. С. 76–84.
11. Дубініна А.А. Митна справа: підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2010. — 320 с.
12. Інтегроване управління кордонами: підручник для вишів / Колектив авторів. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 258 с.
13. Історія митної діяльності: Україна в європейському контексті : наукове видання. - О.: Пласко, 2010. — 541 с.

14. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України: підручник. Одеса: Юридична література, 2001. 256 с.
15. Концепція створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні. – Затверджено Постановою КМУ від 4 серпня 1997 р. № 821 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: /www.zakon.gov.ua
16. Лазур Я.В. Поняття, сутність та елементи адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод громадян у державному управлінні. Форум права. 2009. № 3. С. 392–398.
17. Логістика в митній справі : підручник / Полякова О. М. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. С.25-36.
18. Мальська М. П. Туризм у міжнародному і національному вимірах. Історія та сучасність: монографія / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, Н. М. Паньків. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 268 с.
19. Мельник О.Г. Історія розвитку митної системи України: ключові проблеми та здобутки в умовах європейської інтеграції. Економіка та держава № 10/2018. С. 4-9.
20. Митна справа: підручник / Бережнюк І. Г. та ін. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. С.28-34.
21. Митне адміністрування: навчальний посібник / Колесніков В. В. та ін. Одеса : Гельветика, 2022. С.41-49.
22. Митне право України: навч. посіб. / Галуцько В. В. та ін. Київ : Видавництво «Правник», 2022. С. 28-37.
23. Митне право: підручник / за ред. О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельного. Київ : Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2024. С.47-58.
24. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення 20.03.2024). С.38-45.

25. Митно-прикордонний контроль: теорія і практика : навчальний посібник / за ред. В. В. Ченцова. Дніпро : УМСФ, 2024. С.14-26.
26. Міжнародна митна діяльність: підручник / Дубініна А. А., Сорокіна С. В. Харків : Світ книг, 2020. С.23-33.
27. Мікула Н. А. Транскордонне співробітництво: посібник / Н. А. Мікула, В. В. Толкованов. – Київ: Крамар, 2011. – 259 с.
28. Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи / Н. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2003. – 222 с.
29. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія / Н. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – 395 с.
30. Організація митного контролю та митного оформлення: навч. посіб. / за заг. ред. П. В. Пашка. Київ: Знання, 2021. 357 с.
31. Пашка П.В. Публічне адміністрування митної справи України: адаптація до міжнародних стандартів. *Правова держава*. № 58, 2025. С. 60-68.
32. Пашко П.В. Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації) / монографія. – Одеса: АТ «ПЛАСКЕ», 2009. – 628 с.
33. Положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209> (дата звернення 20.03.2024).
34. Польовий О.І. Динаміка та структура митних платежів в умовах воєнного стану // *Customs Scientific Journal*. 2024. № 2. С.21-28
35. Приймаченко Д.В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави / Д.В. Приймаченко ... автореф. д.е.н., Ірпінь, 2007. – 43 с.
36. Сорокіна С.В. Протидія митним правопорушенням: нові виклики та стратегії // *Право та державне управління*. 2024. С. 47-52.
37. Ярема Ю.В. Кордон у воєнний та повоєнний час: виклики для митної логістики. *Економічний вісник*. 2024. С.31-41.

38. Ярошенко О.В. Розвиток «Єдиного вікна» як інструмент стимулювання транскордонних туристичних потоків. // *Міжнародна економіка*. 2024. С.38-54.

ДОДАТКИ

ДЕРЖАВНИЙ МИТНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 18 травня 1992 року N 103

Про створення митних установ на українсько-молдовському кордоні

Згідно з Указом Президента України від 17 березня 1992 року "Про заходи щодо охорони державного кордону України з республікою Молдова" та постановою Кабінету Міністрів України N 194-02 від 14.04.92 року,

НАКАЗУЮ:

1. Створити Кельменецьку митницю і визначити зоною її діяльності територію Новоселицького, Кельменецького, Сокирянського районів Чернівецької області, вилучивши їх із зони діяльності Вадул-Сиретської митниці.

Присвоїти Кельменецькій митниці код 20900.

Встановити штатну чисельність Кельменецької митниці 230 одиниць (з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно пп. 12, 13, 14, 15 цього наказу).

2. Перетворити Могилів-Подільський митний пост в Могилів-Подільську митницю і визначити зоною її діяльності територію Могилів-Подільського, Ямпільського, Піщанського, Мурованокуриловецького, Шаргородського, Томашпільського районів Вінницької області, вилучивши їх із зони діяльності Вінницької митниці.

Присвоїти Могилів-Подільській митниці код 10800.

Встановити штатну чисельність Могилів-Подільської митниці 120 одиниць (з урахуванням пп. 16, 17, цього наказу).

3. Створити Кодимську митницю і визначити зоною її діяльності територію Кодимського району Одеської області, вилучивши його з зони діяльності Іллічівської митниці.

Присвоїти Кодимській митниці код 10900.

Встановити штатну чисельність Кодимської митниці 105 одиниць (з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно пп. 18, 19 цього наказу).

4. Створити Котовську митницю і визначити зоною її діяльності територію Котовського району Одеської області, вилучивши його з зони діяльності Іллічівської митниці.

Присвоїти Котовській митниці код 40900.

Встановити штатну чисельність Котовської митниці 45 одиниць (з урахуванням штатної чисельності митного поста згідно п. 20 цього наказу).

5. Створити Красноокнянську митницю і визначити зоною її діяльності

територію Красноокнянського і Фрунзівського районів Одеської області, вилучивши їх з зони діяльності Іллічівської митниці.

Присвоїти Красноокнянській митниці код 41000.

Встановити штатну чисельність Красноокнянської митниці 72 одиниці (з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно пп. 21, 22 цього наказу).

6. Створити Великоплоську митницю і визначити зоною її діяльності територію Великомихайлівського району Одеської області, вилучивши його з зони діяльності Іллічівської митниці.

Присвоїти Великоплоській митниці код 41200.

Встановити штатну чисельність Великоплоської митниці 62 одиниці (з урахуванням штатної чисельності митного поста згідно п. 25 цього наказу).

7. Створити Роздільнянську митницю і визначити зоною її діяльності територію Роздільнянського району Одеської області, вилучивши його з зони діяльності Одеської митниці.

Присвоїти Роздільнянській митниці код 41100.

Встановити штатну чисельність Роздільнянської митниці 105 одиниць (з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно п. 23 цього наказу).

8. Створити Березинську митницю і визначити зоною її діяльності територію Тарутинського району Одеської області, вилучивши його з зони діяльності Ренійської митниці.

Присвоїти Березинській митниці код 41300.

Встановити штатну чисельність Березинської митниці 90 одиниць (з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно пп. 29, 30, 31, 32 цього наказу).

9. Створити Болградську митницю і визначити зоною її діяльності територію Болградського району Одеської області, вилучивши його з зони діяльності Ренійської митниці.

Присвоїти Болградській митниці код 41400.

Встановити штатну чисельність Болградської митниці 50 одиниць (з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно пп. 33, 34 цього наказу).

10. Внести відповідні зміни щодо зон діяльності митниць Державного митного комітету України згідно наказу Голови ДМК України N 74 від 10.04.92 року.

11. Додатково виділити Білгород-Дністровській митниці штатну чисельність в кількості 54 одиниці з урахуванням штатної чисельності митних постів згідно пп. 27, 28 цього наказу.

12. Створити митний пост "Мамалига" і підпорядкувати його Кельменецькій митниці.

Присвоїти митному посту "Мамалига" код 20901.

Встановити штатну чисельність митного поста "Мамалига" 70 одиниць.

13. Створити митний пост "Росошани" і підпорядкувати його Кельменецькій митниці.

Присвоїти митному посту "Росошани" код 20902.

Встановити штатну чисельність митного поста "Росошани" 20 одиниць.

14. Створити митний пост "Подвір'ївка" і підпорядкувати його Кельменецькій митниці.

Присвоїти митному посту "Подвір'ївка" код 20903.

Встановити штатну чисельність митного поста "Подвір'ївка" 20 одиниць.

15. Створити митний пост "Сокиряни" і підпорядкувати його Кельменецькій митниці.

Присвоїти митному посту "Сокиряни" код 20904.

Встановити штатну чисельність митного поста "Сокиряни" 75 одиниць.

16. Створити митний пост "Ямпіль" і підпорядкувати його Могилів-Подільській митниці.

Присвоїти митному посту "Ямпіль" код 10801.

Встановити штатну чисельність митного поста "Ямпіль" 15 одиниць.

17. Створити митний, пост "Студене" і підпорядкувати його Могилів-Подільській митниці.

Присвоїти митному посту "Студене" код 10802.

Встановити штатну чисельність митного поста "Студене" 7 одиниць.

18. Створити митний пост "Олексіївка" і підпорядкувати його Кодимській митниці.

Присвоїти митному посту "Олексіївка" код 10901.

Встановити штатну чисельність митного поста "Олексіївка" 15 одиниць.

19. Створити митний пост "Тимкове" і підпорядкувати його Кодимській митниці.

Присвоїти митному посту "Тимкове" код 10902.

Встановити штатну чисельність митного поста "Тимкове" 15 одиниць.

20. Створити митний пост "Станіславка" і підпорядкувати його Котовській митниці.

Присвоїти митному посту "Станіславка" код 40901.

Встановити штатну чисельність митного поста "Станіславка" 8 одиниць.

21. Створити митний пост "Платонове" і підпорядкувати його Красноокнянській митниці.

Присвоїти митному посту "Платонове" код 41001.

Встановити штатну чисельність митного поста "Платонове" 20 одиниць.

22. Створити митний пост "Дубове" і підпорядкувати його Красноокнянській митниці.

Присвоїти митному посту "Дубове" код 41002.

Встановити штатну чисельність митного поста "Дубове" 15 одиниць.

23. Створити митний пост "Слав'яносербка" і підпорядкувати його Великоплоській митниці.

Присвоїти митному посту "Слав'яносербка" код 41201.

Встановити штатну чисельність митного поста "Слав'яносербка" 15 одиниць.

24. Створити митний пост "Кучургани" і підпорядкувати його Роздільнянській митниці.

Присвоїти митному посту "Кучургани" код 41101.

Встановити штатну чисельність митного поста "Кучургани" 25 одиниць.

25. Створити митний пост "Біляївка" і підпорядкувати його Одеській митниці.

Присвоїти митному посту "Біляївка" код 40103.

Встановити штатну чисельність митного поста "Біляївка" 15 одиниць.

26. Створити митний пост "Маяки" і підпорядкувати його Одеській митниці.

Присвоїти митному посту "Маяки" код 40104.

Встановити штатну чисельність поста "Маяки" 27 одиниць.

27. Створити митний пост "Удобне" і підпорядкувати його Білгород-Дністровській митниці.

Присвоїти митному посту "Удобне" код 40801.

Встановити штатну чисельність митного поста "Удобне" 15 одиниць.

28. Створити митний пост "Старокозаче" і підпорядкувати його Білгород-Дністровській митниці.

Присвоїти митному посту "Старокозаче" код 40802.

Встановити штатну чисельність митного поста "Старокозаче" 15 одиниць.

29. Створити митний пост "Лісне" і підпорядкувати його Березинській митниці.

Присвоїти митному посту "Лісне" код 41303.

Встановити штатну чисельність митного поста "Лісне" 10 одиниць.

30. Створити митний пост "Серпневе-1" і підпорядкувати його Березинській митниці.

Присвоїти митному посту "Серпневе-1" код 41301.

Встановити штатну чисельність митного поста "Серпневе-1" 10 одиниць.

31. Створити митний пост "Серпневе-2" і підпорядкувати його Березинській митниці.

Присвоїти митному посту "Серпневе-2" код 41302.

Встановити штатну чисельність митного поста "Серпневе-2" 10 одиниць.

32. Створити митний пост "Малий Ярославець" і підпорядкувати його Березинській митниці.

Присвоїти митному посту "Малий Ярославець" код 41304.

Встановити штатну чисельність митного поста "Малий Ярославець" 10 одиниць.

33. Створити митний пост "Нові Трояни" і підпорядкувати його Болградській митниці.

Присвоїти митному посту "Нові Трояни" код 41401.

Встановити штатну чисельність митного поста "Нові Трояни" 10 одиниць.

34. Створити митний пост "Табаки" і підпорядкувати його Болградській митниці.

Присвоїти митному посту "Табаки" код 41402.

Встановити штатну чисельність митного поста "Табаки" 10 одиниць.

35. Економічному управлінню (Вислоух О.В.) по узгодженню з управлінням по роботі з особовим складом (Копач В.С.) та управлінням організації митного контролю (Петров О.П.) внести необхідні зміни в структуру і штатний розпис митних установ, виділити асигнування на утримання штату, а також на придбання необхідного інвентаря та обладнання.

36. Управлінню по роботі з особовим складом (Копач В.С.) надати допомогу начальникам митниць в укомплектуванні кадрами спеціалістів. Разом з курсами підготовки та перепідготовки працівників митних установ (Красовський М.П.) організувати підготовку нових співробітників.

37. Управлінню капітального будівництва (Фадеев О.Г.) визначити вартість та обсяг робіт по створенню нових об'єктів митної інфраструктури.

38. Управлінню матеріально-технічного постачання (Терещенко М.Г.) та технічному відділу (Шумар В.Г.) передбачити матеріально-технічне забезпечення, виділення технічних засобів контролю та зв'язку по номенклатурі, віднесений до їх ведення для новостворених митних установ.

39. Управлінню організації митного контролю (Петров О.П.), Управлінню по боротьбі з контрабандою і порушенням митних правил (Вінник С.Ф.), Управлінню по роботі з особовим складом (Копач В.С.) визначити для новостворених митних установ перелік нормативних документів, що підлягають застосуванню при здійсненні митного контролю. Управлінню справами (Ящук В.І.) забезпечити тиражування та відправку цих матеріалів.

Голова Державного
митного комітету України

Дійсний Державний радник
митної служби України

О.М. КОВАЛЬ

Надруковано:

"Збірник наказів та розпоряджень
Державного митного комітету України",
випуск 1, Київ, 1994.